

TILBAKE TIL FORTIDEN?

Reverserte AAP regler - igjen lettere å forlenge

Av Inger Cathrine Kann og Eirik Grønlien¹

Sammendrag

Regelverket for arbeidsavklaringspenger (AAP) ble endret i juli i 2022 da karensåret ble fjernet og muligheten for forlengelse utover tre år ble større. Maksimal ordinær stønadsperiode (maks-tid) på tre år ble beholdt. Formålet med de utvidede forlengelsesmulighetene var å hindre at avklaringsløp ble avbrutt, noe som kunne vanskeliggjøre retur til arbeid, og derved øke risiko for uføretrygd på et senere tidspunkt.

Vi undersøker i denne artikkelen hvordan varigheten har utviklet seg fra 2016 til 2024, og hvorfor utviklingen har vært slik. Er det flere langtidsmottakere av AAP? Blir færre uføretrygdet? Hva skjer etter at de slutter å motta AAP? Hvordan er arbeidstilknytningen for de som avslutter til arbeid?

Få sluttet å motta AAP under pandemien i alle varighetsgrupper. En økning i antall som startet å motta AAP i 2019 og i starten av pandemien bidrar derfor sterkt til at antall langtidsmottakere (over tre år) nå er 37 000.

Antall med overgang fra AAP til uføretrygd går ned. Antall langtidsmottakere har økt mindre enn reduksjonen i antall med overgang til uføretrygd. Andelen med arbeidstilknytning etter AAP er høyere, og inntekten for de med arbeidstilknytning har økt, noe som kan tyde på sterkere tilknytning til arbeidslivet og mindre sjanse for tilbakefall til AAP. Muligheten for forlengelser gjør avbrudd i avklaringsløp mindre sannsynlig der arbeidsevnen kan forbedres, og kan slik ha vært med på den reduksjonen i uføretrygdene, og økningen i arbeidsdeltagelse vi nå ser. Hvorvidt dette faktisk skyldes endringer i regelverket må undersøkes i en effektanalyse.

<https://doi.org/10.60847/NAV.5220>

¹ Vi vil rette en stor takk til Ivar Andreas Åsland Lima, Heidi Nicolaisen, Frøydis Bakken og Othilde Skjøstad for hjelp og gode kommentarer underveis. Undersøkelsen er gjort på oppdrag fra Arbeids og inkluderings departementet (AID), som ba om en deskriptiv analyse av varighet før og etter regelendringene i 2022.

Abstract

The regulations for work assessment allowance (WAA) were changed in July 2022 when the waiting year was removed and the possibility for extension beyond three years was increased. The maximum ordinary benefit period (maximum time) of three years was retained. The purpose of the extended extension possibilities was to prevent clarification processes towards work from being interrupted, which could make it difficult to return to work, thereby increasing the risk of disability pension later.

In this article, we examine how the duration has developed from 2016 to 2024, and why the development has been as it is. Are there more long-term recipients of WAA? Are fewer people becoming disabled? What happens after they stop receiving WAA? How is the employment attachment for those who end up working?

Few stopped receiving WAA during the pandemic in all duration groups. An increase in the number who started receiving WAA in 2019 and at the start of the pandemic therefore strongly contributes to the number of long-term recipients (over three years) now being 37,000.

The number of transitions from WAA to disability pension is decreasing. The number of long-term recipients has increased less than the reduction in the number of transitions to disability pension. The proportion with employment attachment after WAA is higher, and the income for those with employment attachment has increased, which may indicate a stronger attachment to working life and less chance of relapse to WAA. The possibility of extensions makes interruptions in clarification processes less likely where work ability can be improved and may thus have contributed to the reduction in disability pensions and the increase in employment participation we are now seeing. Whether this is actually due to changes in the regulations must be investigated in an impact evaluation.

Innledning

De siste årene er regelverket for arbeidsavklaringspenger (AAP) betydelig endret (se faktaboks). Flere av endringene påvirker lengden på stønadsløpet. Dette gjelder en reduksjon av maksimal ordinær stønadperiode (heretter omtalt som makstid) til tre år i 2018, strengere vilkår for forlengelser og innføring av en karensperiode. Endringene i 2022 fjernet karensåret og knyttet reglene for forlengelse til arbeidsdeltaelse, men makstiden på tre år ble beholdt (se faktaboks).

Et dilemma preger fastsettelse av lengden på maksimal ordinær stønadperiode for AAP: en for lang makstid kan bidra til at en person blir gående lenger enn nødvendig på en midlertidig ytelse. På den andre siden vil en for kort makstid kunne bidra til å presse personer, som ellers ville hatt mulighet for å komme i arbeid, over på uføretrygd.

Tidligere analyser har vist at krav til tidlig avklaring for unge kan medføre at personer avklares til uføretrygd for å at de skal sikres inntekt når AAP stønaden løper ut (Eklund 2022). Formålet med regelverksendringen var å hindre at inntektssikringen til AAP-mottakere bortfaller, og at avklaringsløp derfor avbrytes, noe som kunne tenkes å forverre sykdomsbildet (Høringsnotat om endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger, 2022). I en uttalelse til FriFagbevegelse uttaler blant annet Jonas Gahr Støre at «Å bli kastet ut av en ordning gjør deg ikke friskere. Tvert imot, det øker sjansen til å bli satt varig utenfor arbeidslivet» (FriFagbevegelse 2022). Vi har derfor blant annet forsøkt å analysere hvilken innvirkning regelverket har hatt for overgang til uføretrygd. Vi vurderer hvorvidt oppmyking av muligheten til forlengelse av AAP-perioden kan hindre at personer ender utenfor arbeidslivet som en konsekvens av at de innvilges uføretrygd, fremfor å fortsette på AAP.

Målet med denne artikkelen er derfor å undersøke hvordan varigheten har utviklet seg i perioden 2016 til 2024, og hvorfor? Blir det flere langtidsmottakere av AAP? Hvor vanlig er det å slutte ved makstid, hvor vanlig er forlengelser? Hvor stor er økningen i langtidsmottakere sammenlignet med reduksjon i antall som blir uføretrygdet? Hva skjer etter at de slutter å

motta AAP? Hvordan er arbeidstilknytningen for de som avslutter AAP?

I forarbeidene til den nye loven ble det uttrykt bekymring for at endringene i regelverket kunne medføre en økning i antall langtidsmottakere av AAP (*Prp. 114 LS (2021-2022)* side 22). En konsekvens av strenge regler for forlengelse og karensregelverket har vært en økt overgang til uføretrygd for de med lang varighet på AAP (Kann og Dokken 2019, Lande 2021 og Bragstad 2023). Årsaken til økningen kan knyttes til endringene i varighetsbestemmelsene og karensregelverket (Myhre og Kann 2022, Myhre 2021, Lima m.fl. 2023). Mange sluttet også å motta AAP uten å være avklart hverken til arbeid eller uføretrygd (Kann og Dokken 2019).

Arbeidsmarkedet har betydning for både sykefravær og AAP. Når arbeidsledigheten øker, øker også lengden på sykefraværene (Nossen 2014; Nossen 2022). Det er svært nær sammenheng mellom antall mottakere av sykepenger, og antall AAP-mottakere 12 måneder senere (Kann og Galaasen 2013). Høy arbeidsledighet kan også medføre at flere begynner å motta AAP (Bratsberg m.fl. 2013, Lima m.fl. 2016; Kann m.fl. 2016a og b; Lande 2019; Andersen m.fl. 2019, Kann og Grønlien 2021; Danielsen m.fl. 2023.). Dette kan skyldes at det i perioder med høy arbeidsledighet er vanskelig å komme inn på arbeidsmarkedet, spesielt for personer med dårlig helse. Samtidig vil personer med svak helse ofte ha større utfordringer med å skaffe seg ny jobb dersom de mister den gamle, sammenlignet med personer med god helse (Fevang 2020, Fevang og Røed 2006; Kann m.fl. 2016 a og b). Det kan også forekomme en medikalisering av problemene knyttet til arbeidsledighet (Andersen m.fl. 2019, Bakken 2020, Fevang 2020), hvor sammensatte utfordringer først og fremst blir sykdomsforklart. Likeledes har arbeidsledige større sannsynlighet for å starte på en helserelatert ytelse jo lenger de er arbeidsledige. Sannsynligheten for overgang til helserelaterte ytelser øker for eksempel markant når retten til dagpenger løper ut (Yin m.fl. 2019; Furuberg og Kalstø 2017; Røed og Zhang 2005).

Koronapandemien førte både til økt sykefravær og høy arbeidsledighet, noe som virker å ha medført

Regelverksendringer som kan ha påvirket varighet

Regelverket fra 2010:

Ved innføringen av AAP-ordningen i mars 2010 ble varigheten på ytelsen satt til fire år, med mulighet for forlengelse. Det var på det tidspunktet ingen ytre grense for forlengelse. I tillegg var det mulig å motta AAP som avklart til arbeidssøker eller under vurdering for uføretrygd i henholdsvis 3 og 8 måneder.

Regelverksendringer i 2018:

Fra 2018 ble maksimal varighet redusert fra fire til tre år. Samtidig ble muligheten til forlengelse innskrenket, og perioden med forlengelse redusert til maksimalt 2 år. Dersom en person gikk til makstid av ytelsen, eller sluttet å motta AAP under forlengelsesperioden, ble det innført en karenperiode på 52 uker før det var mulig å motta AAP på nytt.

Vilkårene for å få forlengelse av AAP-perioden ble strengere. Personer som skulle ha rett til forlengelse måtte enten ha påbegynt medisinsk behandling etter langvarig utredning eller ha vært forhindret fra å kombinere medisinsk behandling eller tiltak. Perioden kunne også forlenges ved deltakelse i opplæringstiltaket. De strengere reglene for unntak gjaldt både nye tilfeller som skulle vurderes for unntak, og gamle tilfeller på unntak som skulle vurderes for forlengelse av unntak når det løpende unntaksvedtaket gikk ut.

Det ble også innført en karenperiode på 52 uker dersom en mottaker hadde gått til maks av stønadperioden (enten i ordinær periode, eller unntaksperiode). For de som var alvorlig syke eller skadet ble det gjort unntak. Karenperioden ble midlertidig opphevet 1. februar 2022, med koronaforskriften og endelig med lovendring fra 1. juli 2022.

For de som mottok AAP under opptrapping til arbeid ble perioden økt fra 6 til 12 måneder. Det innebærer at personer som var nær ved å returnere til fullt arbeid, og ellers ville arbeidet for mye til å få utbetalt AAP, kunne motta AAP noe lenger før de mistet retten til ytelsen. Samtidig ble perioden en kunne motta AAP som arbeidssøker økt fra 3 til 6 måneder.

Regelverksendringer i 2020 og under koronapandemien:

Etter at pandemien inntraff i 2020 fikk mange som nådde makstid på AAP automatisk forlengelser av ytelsen. Forlengelsene ble deretter videreført for de fleste AAP-mottakere ved ulike tidspunkt gjennom pandemien. Karensbestemmelsen var midlertidig opphevet i perioden 1. februar 2022 til og med 30. juni 2022.

Fra og med februar 2020 ble minstesatsen for de under 25 år redusert fra 2 ganger grunnbeløpet til 2/3 av 2 ganger grunnbeløpet.

Regelverksendringen i 2022:

Fra juli 2022 ble karenperioden fjernet og det ble åpnet for å innvilge en ny AAP-periode direkte i etterkant av at tidligere periode var løpt ut, så lenge en samtidig kvalifiserte for ytelsen under de ordinære bestemmelsene. Det innebar en forlengelse for personer der arbeidsevnen ikke var varig nedsatt og det var utsikter til arbeidsdeltagelse på sikt. Det ble innført en overgangsordning som medførte at mottakere med stønadperiode som utløp i perioden fra og med 30. juni til og med 30. oktober 2022, fikk forlenget stønadperioden til og med 31. oktober 2022.

Vilkårene for å kunne få innvilget forlengelse av stønadperioden ble også endret. Dersom mottaker er i arbeid og anses å være nær ved å kunne øke arbeidsevnen sin, eller anses å være nær ved å bli satt i stand til å skaffe eller gå tilbake i arbeid kan stønadperioden utvides med opptil 2 år. Det er et vilkår at medlemmet har eller kan oppnå en arbeidsevne på mer enn 50 prosent. Disse erstattet da de tidligere bestemmelsene for forlengelse som ble innført i 2018. Bestemmelsen om deltakelse i opplæringstiltaket er videreført.

Kilder: Folketrygdloven, kapittel 11; Lov om endring i folketrygdloven; Midlertidig koronaforskrift; Kann og Dokken (2019); Lande (2021), Danielsen m.fl. (2023).

større tilstrømming til, og varighet på AAP. Sykefraværet er fortsatt på et høyt nivå og fortsatt økende, noe som først og fremst skyldes økningen i langtidsfraværet (Nossen og Delalic 2024). På grunn av sammenhengen mellom sykefravær og AAP nevnt over kan vi forvente en økning i antall som starter på AAP også framover.

Data og metode

Vi har etablert et individdatasett med månedsobservasjoner fra januar 2016 til og med juni 2024. Ved å inkludere perioden 2016 til 2024, dekker vi både peri-

oden før karenregelverket ble innført, og etter at det ble opphevet i juli 2022.

Vi vil i analysen skille mellom de som kommer fra sykepengene og de som kommer direkte inn på AAP. En person som kommer direkte inn på AAP har ikke hatt rett til sykepenge som gir en utbetaling over minstepennlaget for AAP (se Kann og Grønlien, 2021). Vi vil i tillegg trekke ut de som kommer inn på AAP etter et opphold i AAP-utbetaling. Vi omtaler disse som «tilbakefallsgruppen». Vi definerer tilbakefallsgruppen som at de kommer tilbake på AAP etter et opphold på under 2 år (se vedlegg).

Varighet defineres som antall måneder fra startmåned for AAP-ytelsen til den kalendermåneden vi observerer, slik at varighet for en person på AAP øker med en måned for hver kalendermåned hvor det er utbetalt AAP, helt til personen ikke lenger mottar AAP (se vedlegg for detaljer).

Det å slutte på AAP er definert som utbetalingsstopp på mer enn 2 måneder. Ved gjenopptak av samme sak innen 52 uker vil tiden som er brukt i forrige AAP-løp inkluderes når makstid beregnes for denne personen. Alle som har et slikt gjenopptak, vil per definisjon havne i tilbakefallsgruppa (se vedlegg for detaljer).

Tre grupper AAP-mottakere

Vi deler dermed AAP-mottakere inn i tre ulike kategorier: «Fra sykepengene», «AAP direkte», og «tilbakefallsgruppe». Årsaken til at vi skiller mellom disse gruppene er at de har svært ulike kjennetegn før de starter på AAP, noe som påvirker både varighet som AAP-mottakere, hvor lett det er å komme i arbeid, og sannsynlighet for uføretrygd. Tilbakefallsgruppa er tatt ut av populasjonen i de fleste figurene, fordi varighetsberegning for denne gruppa er mer usikker (se vedlegg for detaljer).

De som starter på AAP uten først å ha mottatt sykepenge er yngre og de fleste har ingen, eller lav lønnsinntekt i løpet av 12 måneders perioden før de starter på AAP (Figur 1). Tilbakefallsgruppa er også relativt unge. De har ofte noe lønnsinntekt (1/2-3,3 ganger grunnbeløpet i Folketrygden (G)), noe som tyder på at de vanligvis har vært delvis i arbeid i perioden før de starter en ny periode på AAP, men at de har relativt svak tilknytning til arbeidslivet (Figur 1). De som kommer fra sykepenge, har hatt en inntekt før de begynner å motta AAP. De fleste har også hatt en lønnsinntekt over 4 G. Mottakere i denne gruppen er også eldre (figur VI i vedlegg)). Gruppen som kommer fra sykepenge, er dobbelt så stor som de to andre gruppene til sammen.

Vi deler opp i 4 regelverksperioder

Vi sammenligner ulike regelverksperioder, der vi deler periodene slik:

Periode 1: Januar 2016-juni 2017: makstid er fire år, ikke karen. Det er tidligere vist at det skjedde en gradvis tilpasning til nytt regelverk allerede mot slutten av 2017 (se blant annet Kann og Dokken 2019). Vi har derfor ikke med hele 2017 i periode 1.

Periode 2: Januar 2018 til og med februar 2020: makstid er tre år, karenperiode 52 uker for de som slutter å motta AAP etter at de har passert makstid

Periode 3: Mars 2020 til og med juni 2022²: makstid er tre år. Forlengelse for alle som når makstid, karenperiode 52 uker for de som slutter å motta AAP etter at de har passert makstid. Karenbestemmelsen var midlertidig opphevet i perioden 1. februar 2022 til og med 30. juni 2022.

Periode 4: Fra november 2022 til juni 2024: makstid er tre år, ikke karen. Det ble innført en midlertidig overgangsperiode som innebærer at det nye regelverket først ble virkelig gjeldende fra november 2022. Endringene i karenregelverket hadde allikevel virkning allerede fra februar 2022, og forlengelsesmulighet på 2 år fra juli 2022 (se faktaboks).

Regelverket knyttet til makstid bestemmes av tidspunktet en startet på AAP. Unntak bestemmes av tidspunktet en vurderes for unntak. Om en må gjennom en karenperiode før ny start på AAP, bestemmes av tidspunktet du avslutter AAP. Det innebærer at i periode 1 hadde alle en makstid på 4 år. Alle som sluttet i periode 2 hadde også en makstid på 4 år selv om de som startet i periode 2 fikk innvilget en makstid på tre år, var det ingen som nådde treårsgrensen før korona inntraff.

I periode 2-4 får en økende andel en makstid på tre år (tabell 1) etter hvert som flere i gruppen vil ha fått innvilget AAP på et tidspunkt etter regelverksendringene i 2018 tredje i kraft.

.....
² se faktaboks om regelverk, koronaforlengelser til 31 oktober 2022, men regelverket gjaldt fra juli 2022, slik at karenregelverket ble opphevet i juli, og nye forlengelser ble innvilget etter nytt regelverk.

Tabell 1 antall måneder i hver regelverksperiode, og andel med makstid henholdsvis 3 og 4 år

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
	Maks 4 år og ikke karens (før 2018)	Maks 3 år og karens (Jan 2018-feb-2020)	Koronaregelverk (mars 2020-juni 2022)	Karens fjernet (fra november 2022*)
Andel med makstid 4 år	100 %	72 %	20 %	3 %
Andel med makstid 3 år	0 %	28 %	80 %	97 %
Antall måneder regelverket er observert	18	26	27	19

*Karens ble fjernet i juli 2022, men vi har likevel startet perioden i november, siden det ble innført overgangsregler fram til 31 oktober 2022.

Kilde Nav

I periode 4 har bortimot alle en makstid på 3 år (97 %) ettersom disse ble innvilget AAP etter 2018. Det er først da vi kan forvente å se maksgrensen på 3 år.

Vi beregner andel som slutter på AAP i hver varighetsgruppe innenfor de 4 periodene med ulikt regelverk (figur 5 og Vedlegg figur V6 og V7).

Vi gjør dette for å kunne svare på hvor vanlig det er å avslutte AAP gitt varigheten mottakeren har i regelverksperioden. Vi har delt varigheten opp i måneder (1-72 måneder). De med varighet over 72 måneder er samlet i en kategori. Noen vil ha startet stønadsløpet innenfor perioden, og er da med i de gruppene med kortest varighet

Vi måler hva som skjer etter AAP

For alle som slutter å motta AAP måler vi status tre måneder senere. Også her deler vi inn populasjonen etter varighet (hvor lenge de har mottatt AAP). Vi omtaler dette som «overgang til» uføretrygd, arbeid og utdanning. Det er viktig å merke seg at dette inkluderer de som er i arbeid eller mottar uføretrygd før de avslutter AAP. Det er slik sett ikke en «overgang», men vi registrerer allikevel at de avslutter AAP og måler hva de gjør etterpå.

Vi benytter stort sett registreringer med lønnsinntekt tre måneder senere for å måle overgang til arbeid. I noen tabeller er også arbeidstaker brukt som utfall og andel med inntekt over 2 G. Mønstrene, som er det vi er mest opptatt av i denne artikkelen, er nesten helt like når vi måler «overgang til arbeid» på ulike måter, men nivået varierer.

Vi måler «overgang til uføretrygd» på to måter. Den første inkluderer personer som kombinerer utbetaling av uføretrygd med registrering i arbeidstakerregisteret. Den andre er personer som utelukkende er registrert med en utbetaling av uføretrygd. Det er verdt å presisere at gruppen som kombinerer uføretrygd med registrering i arbeidstakerregisteret ikke er ensbetydende med de som mottar gradert uføretrygd.

Vi har også med informasjon om deltakelse i høyere utdanning³, definert som at en er registrert tilmeldt høyere utdanning i semesteret som gjelder tre måneder etter AAP utbetalingen. Første semester løper her til og med juni, mens andre (tredje) semester starter fra og med juli.

Vi velger å benytte en relativt kort tidshorisont for å beregne utfall ettersom det nye regelverket kun har hatt effekt fra oktober 2022, og våre grunnlagsdata er begrenset til juni 2024. Det betyr at mars 2024 er siste periode hvor vi kan beregne utfall 3 måneder etter.

Resultater

Flere langtidsmottakere

Antall mottakere av AAP avtok i løpet av 2018 og 2019 da mange sluttet å motta AAP, og få startet (figur 1). Dette kan knyttes til regelverksendringene i 2018 da inngangsvilkårene ble strammet inn og reglene for forlengelse ble innskjerpet (se også Danielsen m.fl.

³ Nav har ikke data for videregående skole, så vi har kun anslag på overgang til høyere utdanning. Overgang til videregående skole er antagelig relativt vanlig, spesielt blant de yngste.

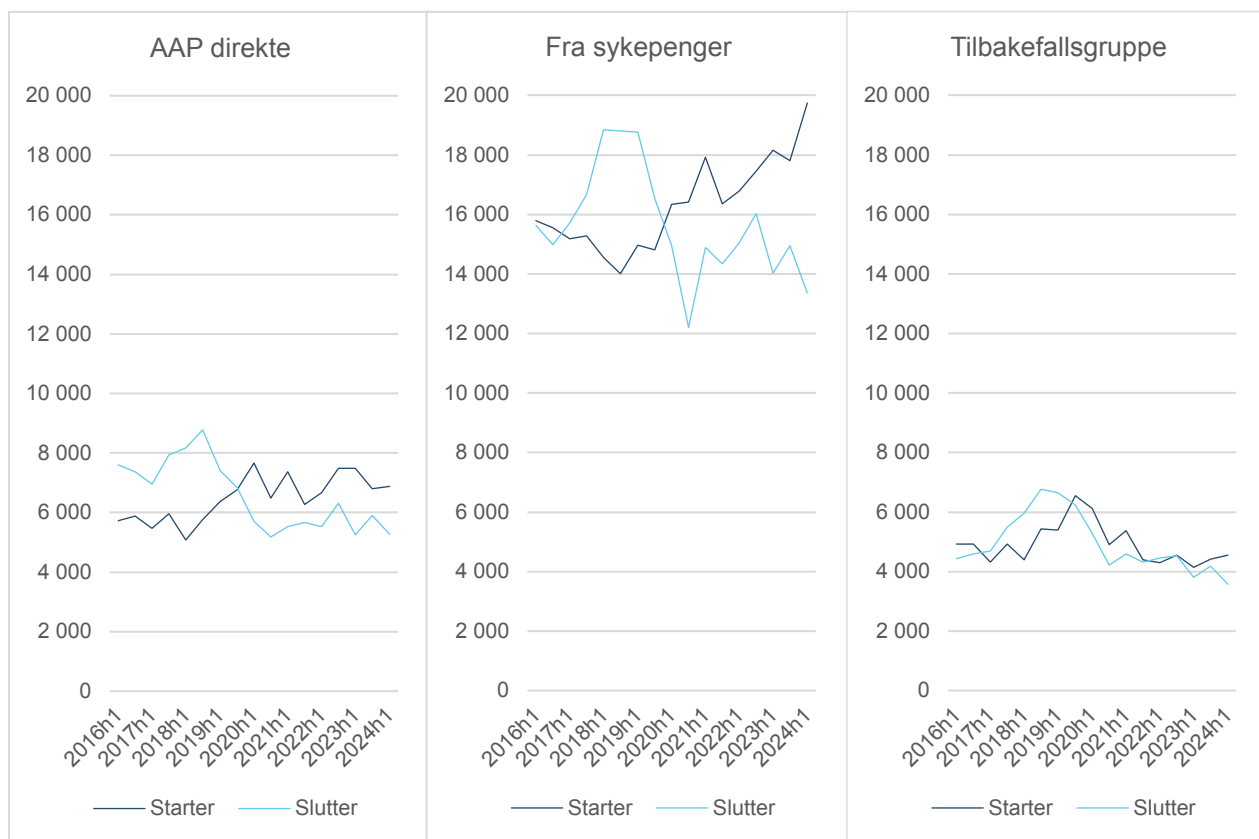
2023 og Lima m.fl. 2023). Antallet mottakere har så økt fra 2019 og er per juni 2024 på 155 000 mottakere.

Det var en kraftig økning i antall som startet å motta AAP i 2019. Etter dette har antallet som starter på AAP holdt seg på et høyt nivå (figur 1). At antall som starter i 2019 var høyt kan knyttes til innføringen av karensår der mellom 1 000 og 2 000 personer mistet ytelsen i ett år, før de kunne starte på nytt (Lima m.fl., 2023, Danielsen m.fl. 2023). Mange fikk også avslag på søknad om AAP i 2018, og søkte på nytt i løpet 2019 og fikk da innvilget AAP (Danielsen m.fl. 2023, Lande 2019 og 2021). At antall som starter har ligget høyt under pandemien og senere, kan knyttes til høyt sykefravær i befolkningen som tidligere har vist seg at følger utviklingen i antall som starter på AAP (Kann og Galaasen 2013). Også høy arbeidsledighet kan ha trukket i samme retning (Andersen m.fl. 2019, Bratsberg m.fl. 2013).

Etter 2019 var det få som sluttet å motta AAP i alle varighetsgrupper. At de med lang varighet ikke ble avsluttet kan forklares med at muligheten for å utvide stønadperioden ble større fra 2020, først på grunn av forlengelsesregelverket under pandemien, og deretter på grunn av det nye regelverket i 2022 som endret vilkårene for forlengelse i to år, og samtidig fjernet regelverket for karens. Blant de med kort varighet var det også få som sluttet, noe som kan være knyttet til selve pandemien som arbeidsledighet og smitterisiko, eller at oppfølging av AAP-mottakere ble vanskeligere blant annet som følge av stort arbeidspress og høyt sykefravær i Nav-kontorene. Disse fortsatte derfor å motta AAP, og har nå blitt langtidsmottakere (varighet over tre år).

Det har vært en kraftig økning i sykefraværet etter pandemien (Moberg 2024, Nossen og Delalic 2024), og det er sannsynlig at dette vil kunne påvirke antall

Figur 1. Antall som starter og slutter å motta AAP, gruppert etter på hvordan de startet på AAP.

Kilde: Nav

AAP-mottakere også fremover, siden sykefraværet tidligere har korrelert sterkt med antall som har overgang til AAP (Se Kann og Galaasen 2013). Vi ser at i gruppen som kommer inn på AAP fra sykepengeser øker antall som starter fremdeles (figur 1).

Færre starter på nytt

I tilbakefallsgruppen ser vi en reduksjon i 2020 og 2021, og som deretter stabiliserte seg på samme nivå som før karensregelverket ble innført (Figur 1 høyre panel). Denne reduksjonen skyldes nok at behovet for å starte med AAP på nytt er mindre når flere får innvilget forlengelser. Også dette bidrar til flere langtidsmottakere.

De fleste på AAP har varighet på under tre år

Gjennom hele perioden er det langt flere med under tre års varighet enn over (figur 2 og 3). Om lag 30 prosent hadde varighet over tre år i 2016 (46 000 mottakere). Denne andelen sank helt frem til starten av koronapandemien, og var på det laveste omtrent da

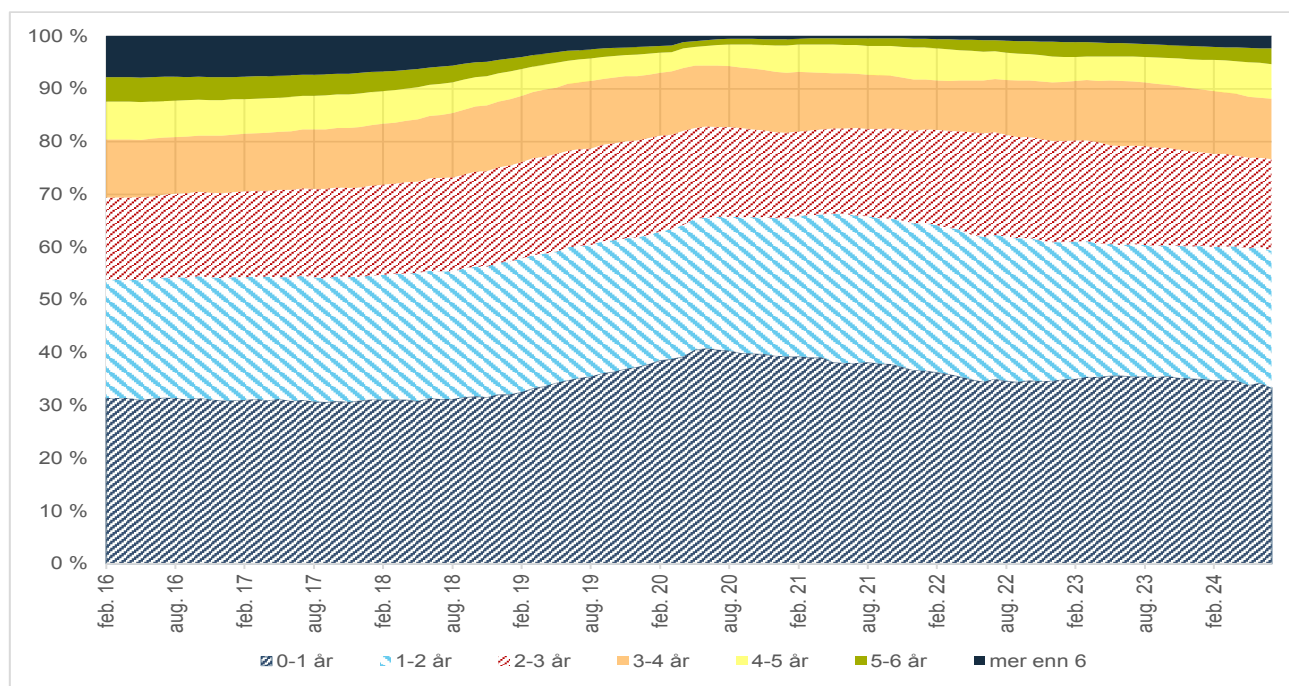
korona startet. Da hadde 17 prosent av mottakerne (21 000 mottakere) varighet på over tre år. I juni 2024 er andelen 23 prosent (37 000 mottakere⁴). Antallet langtidsmottakere har økt med 8 600 etter at det nye regelverket ble innført, og med 16 000 siden antall langtidsmottakere var lavest.

De fleste langtidsmottakere etter 2022 startet i 2019 og 2020

For å forstå utviklingen kan det være nyttig å se på antall i hver varighetsgruppe og se hvordan antall i en varighetsgruppe forskyver seg år for år til neste varighetsgruppe (3). Vi kan da se hvordan veksten i antall nye mottakere i 2019 og 2020 forflytter seg for hvert år.

At mange startet i 2019 og 2020 forskyver seg år for år til neste varighetsgruppe. Økningen i gruppen 0-1 år i 2019 flytter seg for eksempel til gruppen 1-2 år i 2020, og i gruppen 2-3 år i 2021 osv. I 2022 finner vi igjen denne veksten i gruppen med varighet på 3-4 år og i 2023 i gruppen 4-5 år (figur 2). Toppen i mars

Figur 2. Prosentfordeling av AAP-mottakere etter varighet januar 2016- juni 2024 (til venstre). Andel med varighet over tre år til høyre

Kilde: Nav

⁴ Figur med antall i vedlegg, figur V4 og V5

2020, kan vi følge fra varighetsgruppe til varighetsgruppe for hvert år som går (figur 2). Denne toppen ser vi så sent som i mars 2024.

At antallet langstidsmottakere er høyt og øker i 2022 og 2023 skyldes derfor at mange startet på AAP i 2019 og senere er blitt værende på ytelsen.

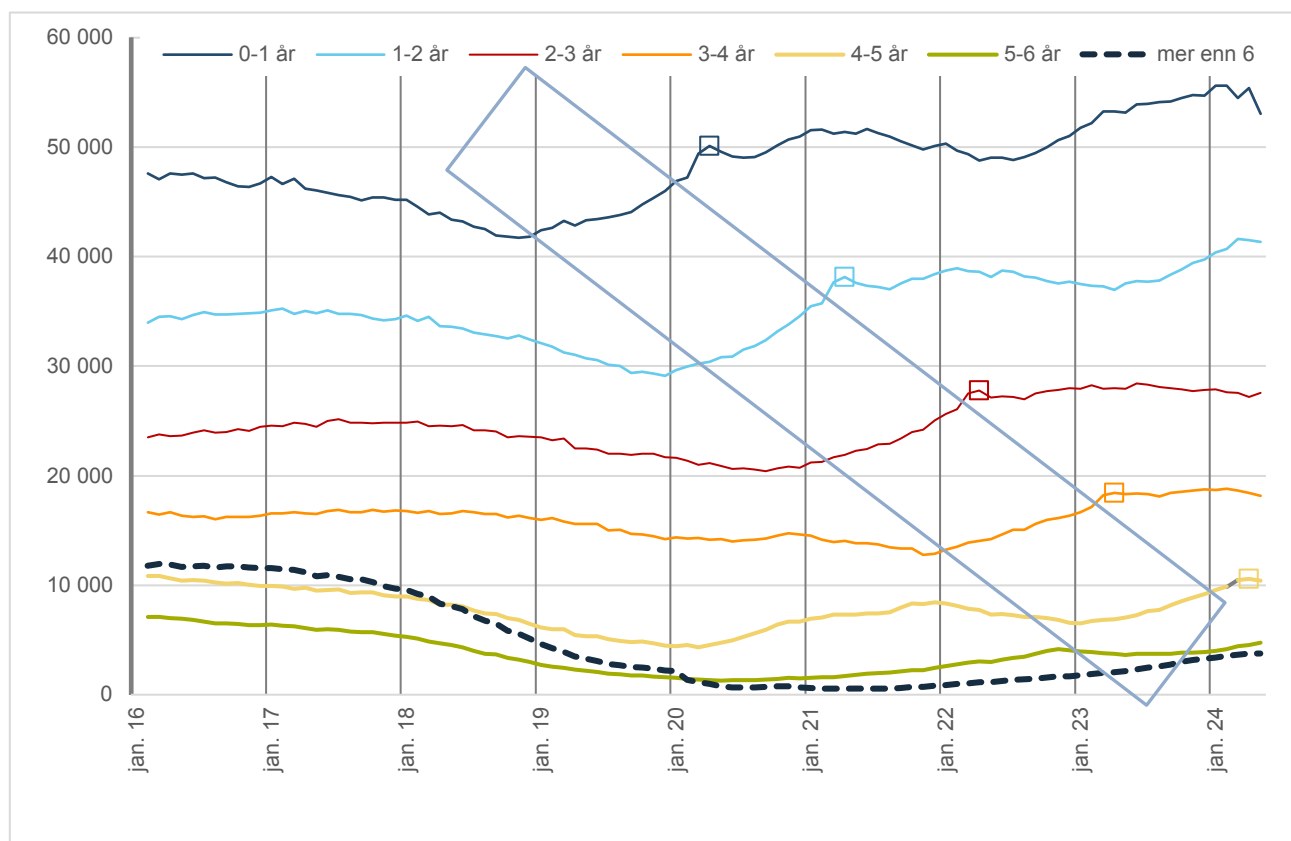
I gruppen med varighet på 4-5 år var det en markert økning fra mars 2020 til mars 2022 fra 4 300 til 7 600 (figur 3). Dette tror vi skyldes de midlertidige forlengelsene som ble innvilget under pandemien. Også i gruppen 3-4 år er det en økning i mars 2020. Disse fikk også i stor grad koronaforlengelser (Grønlien 2024). At økningen i gruppen 3-4 år ikke er like stor

som i gruppen 4-5 år i 2021 og 2022, tror vi skyldes at færre nådde makstid i denne gruppa (tabell 2).

Hvor vanlig er det å slutte ved makstid, hvor vanlig er forlengelser?⁵

I dette avsnittet sammenligner vi 4 regelverksperioder (se metodekapittel). Ettersom vi beveger oss fra 2018 til 2024 vil en økende andel av mottakere falle inn under nye bestemmelser og ha makstid på tre år (se tabell 1). Når vi sammenlikner sannsynligheten for å avslutte AAP i hver av de fire regelverksperiodene, finner vi at sannsynligheten for å slutte på AAP i økende grad flytter seg mot tre år. Men, vi ser også at det påvirkes mye av midlertidige forlengelsesregelverk (figur 4).

Figur 3. Antall mottakere av AAP i hver varighetsgruppe.

Regelverksendring i 2022, markert med svart vertikal linje.

Kilde: Nav

⁵ Mønsteret er litt ulikt for avgang til henholdsvis uføretrygd, arbeid og nedsatt arbeidsevne, og også for ulike grupper av AAP-mottakere. Dette er omtalt i vedlegg (figur V6 og V7).

I periode 1 hadde alle vedtak om makstid på 4 år, og sannsynligheten for å slutte å motta AAP stiger markant akkurat ved 48 måneder (tabell 1 og figur 4). Det betyr at de aller fleste avsluttet ved 4 år, selv om det da var flere muligheter for å forlenge i periode 1 (se faktaboks).

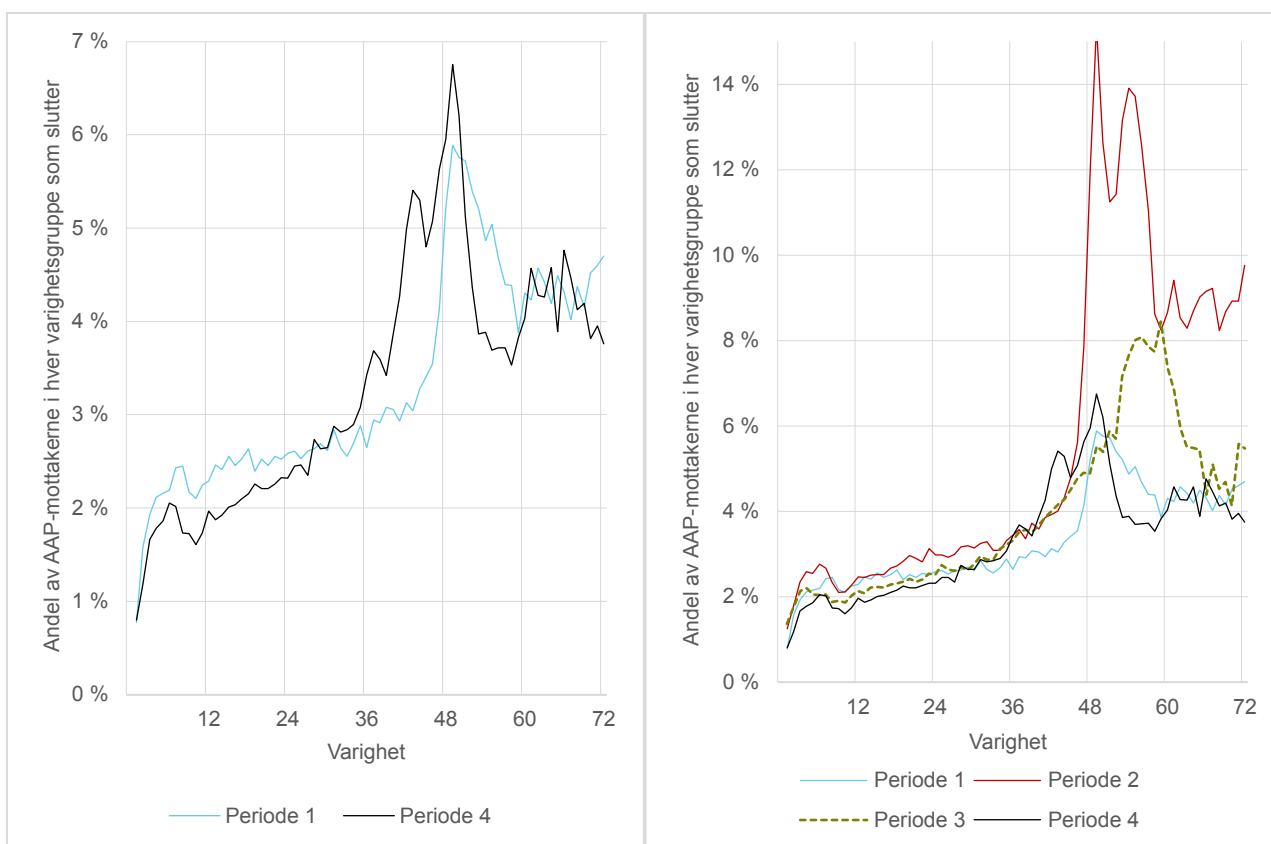
I periode 4 hadde 97 prosent vedtak om makstid på tre år (tabell 1). Vi ser da at sannsynligheten øker ved 36 måneder og så igjen ved 42 måneder (Figur 3 venstre panel). Det betyr at det ved tre år er mange som avsluttes, men vi ser også at mange får forlenget AAP med 6 måneder, noe som kan være knyttet til at man kan motta AAP som arbeidsledig i 6 måneder mot tre måneder i periode 1 (se faktaboks). Mange vil også ha mottatt AAP i ytterligere 8 måneder etter makstid mens krav om uføretrygd vurderes (Grønlien 2024).

I periode 2, har fortsatt de fleste vedtak om makstid på 4 år (se tabell 1), og vi ser at sannsynligheten for å slutte øker markert ved 4 år (Figur 6 venstre panel)

I periode 3, under koronaperioden, ser vi at sannsynligheten for å slutte å motta AAP er tydelig forskjøvet og øker markert først ved 52 måneder, noe som må knyttes til forlengelsesregelverket under korona, for alle som nådde makstid (tre eller fire år) på AAP (figur 4 høyre panel).

Disse resultatene viser at makstiden har betydning for når det er vanlig å slutte på AAP, selv når muligheten for forlengelse og det å starte på AAP på nytt er til stede. Forlengelser skjer nå i langt mindre grad enn under koronaperioden. Forskjellen mellom periode 3

Figur 4. Andel av AAP-mottakerne som slutter å motta AAP i hver varighetsgruppe, under ulike regelverk. Kun periode 1 og 4 i venstre panel.

Gruppene «AAP direkte» og «fra sykepengen» er slått sammen. Tilbakefallsgruppen holdt utenfor siden beregningen av deres varighet er unødvendig. Se vedlegg figur V7 for detaljer

Kilde: Nav

og 4 er tydelig, og tyder på at det ikke vil bli en like sterk økning i langtidsmottakere som det var i koronaperioden. Det er også tydelig forskjell mellom periode 1 og 4, noe som tyder på at oppbygging av langtidsmottakere vil være mindre enn i periode 1, siden flere avslutter før de når fire år.

Forlengelse eller uføretrygd?

Noe av hensikten med å gjøre forlengelse av AAP enklere, var å hindre at personer som kunne komme tilbake til arbeid på sikt, ble uføretrygdet på grunn av begrensningene i varigheten på AAP. I dette avsnittet skal vi se på statistikk over endringen i antall uføretrygdede og se det opp mot økningen i antall langtidsmottakere av AAP som er omtalt i avsnittene over. Vi vil også gjøre anslag på hvor mange som kunne blitt uføretrygdet med et annet regelverk.

Overgang til uføretrygd

I periode 2 var det 70 395 (2700 per måned) som sluttet å motta AAP som mottok uføretrygd tre måneder senere («overgang til uføretrygd»). Dette er et betydelig høyere gjennomsnitt per måned enn i de andre periodene (tabell 2). I periode 4 var det 35 000 med overgang til uføretrygd (1 844 per måned), litt under

halvparten gjorde overgangen etter at de hadde mottatt AAP i mer enn tre år.

Vi ser at fra og med 2020 ser vi en kraftig reduksjon i antall som starter på uføretrygd fra AAP sammenlignet med i 2018 og 2019 (figur 5). Reduksjonen er svært stor under korona, før den deretter flater litt ut i 2021 og 2022, for så å bli ytterligere redusert i 2023. Dette tyder på at forlengelser som var vanlig både under korona (periode 3) og i periode 4 medfører lavere overgang til uføretrygd samtidig som antall AAP mottakere øker.

Beregnet overgang til uføretrygd

I dette avsnittet vil vi gi et anslag på hvor mange ville ha blitt uføretrygdet i periode 4 dersom sannsynligheten for å slutte å motta AAP og starte på uføretrygd var som i periode 2. I periode 2 var det mindre mulighet for forlengelse, samtidig var den ordinære makstiden på fire år, mot kun tre år i periode 4. Vi benytter da *ratene* (andel med overgang til uføretrygd per varighetsgruppe i periode 2), og multipliserer med *antall* som er i hver varighetsgruppe i periode 4. Beregningene er gjort med utgangspunkt i om AAP mottakerne kommer fra sykepengen, direkte inn på

Tabell 2 Faktisk og beregnet antall mottakere av uføretrygd

	Periode 1	Periode 2 (referanse)	Periode 3	Periode 4
Beregnet antall uføre				
<i>Mer enn tre år som AAP-mottakere når uføretrygdet</i>	40 690	35 984	30 367	27 757
<i>Mindre enn tre år som AAP-mottakere når uføretrygdet</i>	25 621	34 411	41 298	29 431
<i>Totalt</i>	66 311	70 395	71 665	57 188
Faktisk antall uføre				
<i>Mer enn tre år som AAP-mottakere når uføretrygdet</i>	21 296	35 984	24 307	16 670
<i>Mindre enn tre år som AAP-mottakere når uføretrygdet</i>	16 916	34 411	33 359	18 364
<i>Totalt</i>	38 212	70 395	57 666	35 034
Differanse faktisk og beregnet				
<i>Differanse faktisk og predikert (varighet over 3 år)</i>	19 394	0	6 060	11 087
<i>Differanse under 3 år</i>	8 705	0	7 939	11 067
<i>Totalt</i>	28 099	0	13 999	22 154
<i>Antall måneder regelverket er observert</i>	18	26	30	19
<i>Antall uføre per måned</i>	2 123	2 708	1 922	1 844

Kilde: Nav

AAP eller er i tilbakefallsgruppen. Vi har derved indirekte tatt hensyn til inntektsnivå og alder disse som gruppe hadde før AAP (se vedlegg figur V1 og V6 i vedlegg).

Vi finner da at hvis *ratene* var som i periode 2 ville det ha vært 22 000 flere med overgang til uføretrygdde i periode 4 enn det som faktisk var tilfelle (tabell 2). Om lag 11 000 av disse ville hatt en overgang før de passerte tre år på ytelsen, og 11 000 etter at de har mottatt AAP i tre år eller mer.

Økning i langtidsmottakere mindre enn reduksjon i uføre

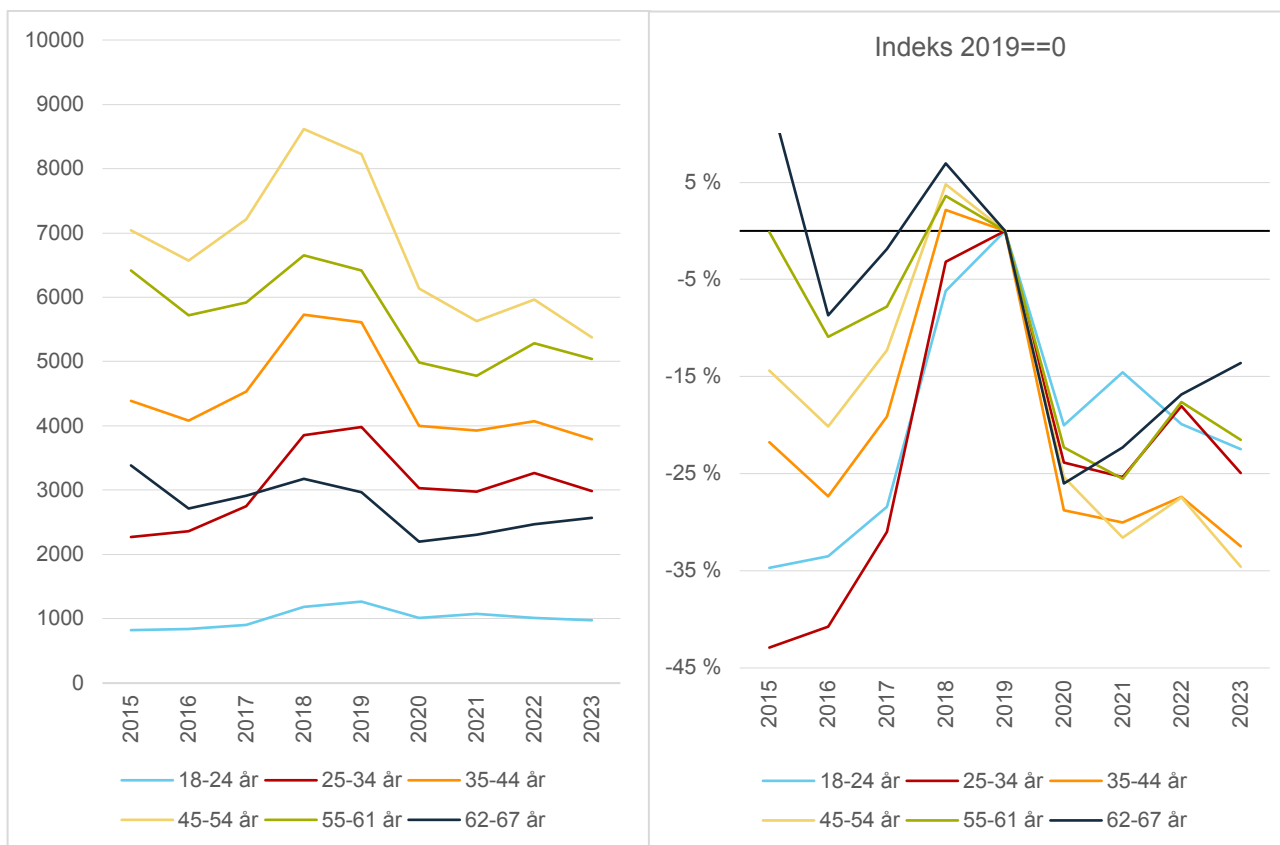
Hvorvidt alle langtidsmottakerne likevel blir uføre på sikt vet vi ikke. Hvis alle blir uføretrygdet, har vi et etterslep på antall som vil bli uføretrygdet på 8 600 fra november 2022, og om lag 16 000 fra mars 2020. Det

er mindre enn reduksjonen vi allerede har sett i antall uføre, både faktisk og beregnet antall.

Vi tror ikke alle de med varighet på over 3 år kommer til å bli uføretrygdet. Årsaken til dette er at vi ser at også de som avslutter med varighet på over tre år så har 30 og 40 prosent har en arbeidstilknytning etter AAP (se figur V8 i vedlegg). Vi tror derfor ikke det er et stort etterslep i antall uføre, som på sikt vil «spise opp» den reduksjonen vi har i antall uføretrygdde.

Om det er en årsakssammenheng mellom forlengelse og redusert overgang til uføretrygd kan vi derfor ikke si sikkert. Men vårt inntrykk er likevel at det er en rimelig antagelse. Vi har sett denne utviklingen både under korona (vanskelig arbeidsmarked) og etter korona (godt arbeidsmarked).

Figur 5. Nye uføre per år fra AAP (venstre panel), Indeks nye uføre fra AAP. 2019=0 (høyre panel)

Kilde: Nav

Hva skjer etter AAP?

Samlet sett har om lag 40 til 45 prosent overgang til arbeid, mens mellom 43 til 47 prosent har overgang til uføretrygd, når vi måler dette som status tre måneder etter at de sluttet å motta AAP. Noen har også overgang til utdanning⁶ (tabell 3). Andelen er relativt stabil i periode 1-4 (tabell 3).

Kategoriene arbeid eller uføretrygd er ikke absolutte. Å være uføretrygdet utelukker ikke at du har arbeidstilknytning. En relativt høy andel av de som er uføretrygdede etter AAP har arbeidstilknytning. Om lag 30 prosent av de med overgang til uføretrygd er *også* registrert med en arbeidsgiver etter endt AAP-periode (se tabell 4).

Når vi sammenligner utfallene for de ulike gruppene vi har delt mottakerne inn i, ser vi at det er store forskjeller i hva som skjer etter at de slutter å motta AAP. De som kommer fra sykepengene har oftere både arbeidstilknytning, og mottar uføretrygd (tabell 3). Det er også de som oftest kombinerer arbeid og uføretrygd (se tabell 4). Dette skyldes nok i hovedsak deres tilknytning til arbeidslivet når de blir uføre, og at de også er eldre.

Uavhengig av hvilken gruppe vi ser på, er det en økning i andelen av de ikke-uføretrygdede som har arbeidstilknytning fra periode 2 og 4 (se tabell 5). Størst vekst er det i tilbakefallsgruppen, hvor andelen som har arbeidstilknytning øker med rundt 12 pro-

Tabell 3 Utfall 3 måneder etter at de sluttet å motta AAP etter regelverksperiodene 1-4. Tilknytning til periode er ved avslutning av AAP⁷

	Periode	Arbeidstaker	Lønns- inntekt >0	Lønns- inntekt >2 G	I høyere utdanning	Uføre- trygd	Kun uføre- trygd	Antall som slutter i snitt per måned	Antall som slutter i perioden
<i>I alt</i>	1	43,0 %	42,3 %	26,8 %	2,5 %	43,5 %	30,7 %	4 556	82 000
	2	40,1 %	39,5 %	24,9 %	2,7 %	46,8 %	33,3 %	5 382	139 927
	3	46,1 %	45,0 %	32,2 %	3,0 %	46,7 %	32,8 %	4 001	116 022
	4	44,9 %	44,0 %	33,1 %	2,2 %	46,4 %	33,0 %	4 129	70 185
<i>AAP direkte</i>	1	27,4 %	28,6 %	14,6 %	3,7 %	42,3 %	35,5 %	1 219	21 933
	2	25,5 %	26,5 %	13,7 %	4,3 %	40,4 %	34,4 %	1 290	33 547
	3	30,0 %	31,3 %	19,2 %	4,5 %	41,9 %	36,1 %	902	26 170
	4	28,6 %	29,6 %	18,8 %	3,6 %	42,0 %	36,0 %	961	16 331
<i>Fra sykepengene</i>	1	50,8 %	49,0 %	32,4 %	1,9 %	46,2 %	29,7 %	2 574	46 332
	2	47,9 %	46,4 %	30,7 %	1,9 %	50,6 %	33,0 %	3 021	78 544
	3	53,1 %	51,0 %	37,6 %	2,3 %	49,4 %	31,4 %	2 363	68 541
	4	51,5 %	49,7 %	38,6 %	1,6 %	50,4 %	32,7 %	2 482	42 202
<i>Tilbakefallsgruppe</i>	1	41,5 %	41,4 %	41,5 %	2,6 %	36,1 %	26,3 %	763	13 735
	2	35,8 %	35,8 %	35,8 %	3,0 %	43,7 %	33,2 %	1 071	27 836
	3	43,2 %	42,9 %	43,2 %	3,3 %	43,9 %	32,9 %	735	21 311
	4	43,8 %	43,6 %	43,8 %	2,5 %	41,7 %	31,8 %	685	11 652

Kilde Nav

⁶ Nav har ikke data for videregående skole, så vi har kun anslag på overgang til høyere utdanning. Overgang til videregående skole er antagelig relativt vanlig, spesielt blant de yngste.

⁷ Andelen med overgang til arbeid er typisk høy når de slutter etter kort tid på AAP, og lav for de som avslutter etter lang tid på AAP. For overgang til uføretrygd er det motsatt (se figur V8 i vedlegg).

Tabell 5. Utfall 3 måneder etter de sluttet å motta AAP, etter regelverksperiodene 1-4, betinget på om de mottar uføretrygd eller ikke. Tilknytning til periode er ved avslutning av AAP

Grupper	Regelverksperiode	andel av de IKKE uføretrygdede med arbeidstilknytning	andel av de uføretrygdede med arbeidstilknytning
I alt	1	54 %	27 %
	2	51 %	27 %
	3	61 %	27 %
	4	60 %	26 %
AAP direkte	1	37 %	17 %
	2	34 %	15 %
	3	44 %	14 %
	4	41 %	14 %
Fra sykepenges	1	64 %	32 %
	2	62 %	32 %
	3	70 %	32 %
	4	68 %	31 %
Tilbakefallsgruppe	1	50 %	26 %
	2	46 %	22 %
	3	58 %	23 %
	4	58 %	23 %

Kilde: Nav

sentpoeng. Samtidig ser vi at andelen av de uføretrygdene som har arbeidstilknytning, er nær uforandret på tvers av gruppene i utvalget vårt. Det samsvarer med tidligere analyser som har vist at regelverket i 2018 førte til at flere endte uten ytelse og/eller arbeid etter endt AAP løp (Lima m.fl. 2023, Kann og Dokken 2019).

Inntektsnivå for de med overgang til arbeid

Lav inntekt kan indikere svak arbeidsmarkedstilknytning, enten ved at de arbeider i en liten stillingsbrøk eller at de har arbeid kun i en kort periode (ustabil tilknytning). Det kan også være at de har lav inntekt fordi deres kompetanse i liten grad passer til den stillingen de har fått. I dette avsnittet ser vi derfor på inntekten til de med arbeidstilknytning⁸ etter at de sluttet å motta AAP. Vi har justert inntekten opp til 2024 nivå og beregner hvor mange av disse som har en inn-

tekt over 2 G. Vi anser en inntekt på over 2 G som et mål på hvor mange av de som har overgang til jobb som har en relativt sterk tilknytning til arbeidslivet.

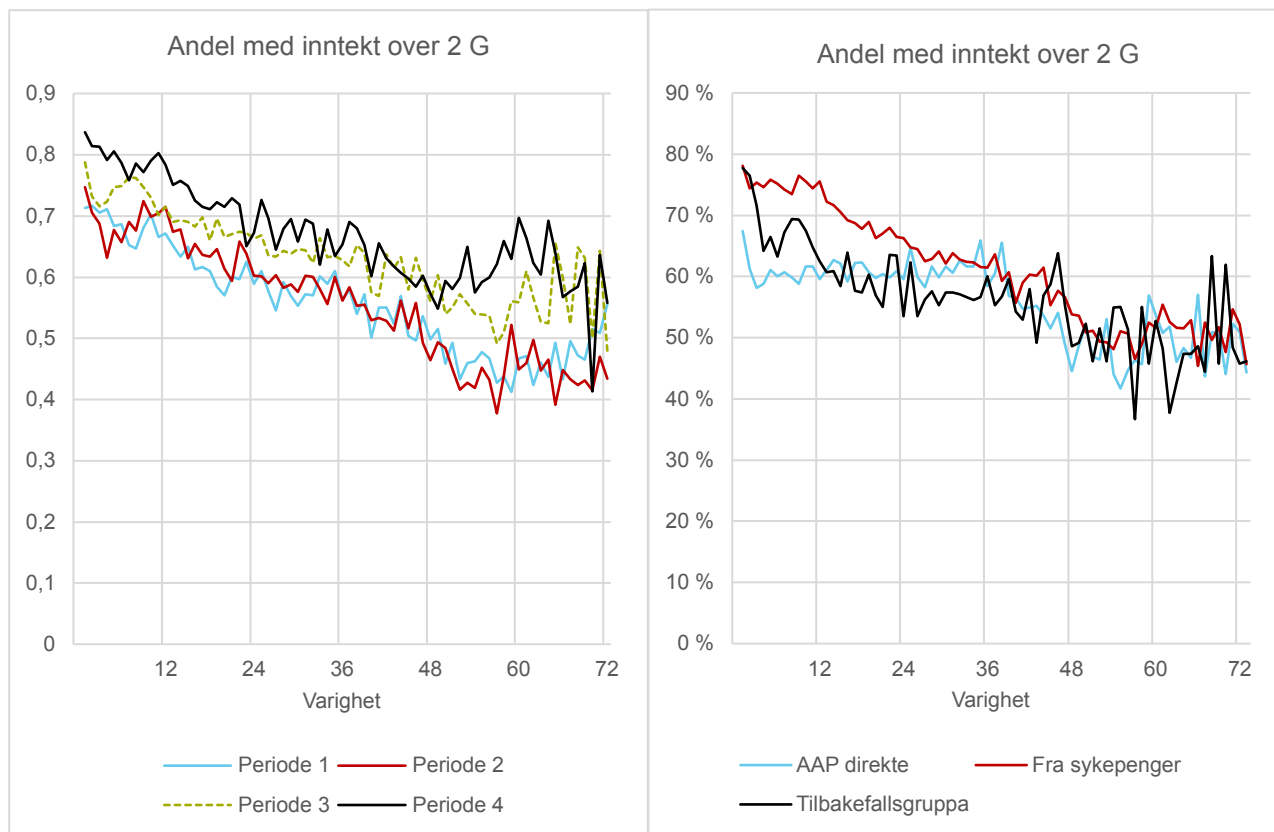
Gjennomsnittsinntekten for de som med arbeidstilknytning etter endt AAP, uavhengig av periode, er på 2,8 G. Det tilsvarer en årlig arbeidsinntekt på rundt 350 000 basert på grunnbeløpet i 2024.

Inntekten er høyest for de som sluttet å motta AAP etter få måneder som AAP-mottaker. De som kommer fra sykepenges har høyere inntekt hvis de har overgang til arbeid i løpet av de første to årene som AAP-mottaker, deretter er det ingen forskjell mellom de som kommer fra sykepenges, de som kommer direkte inn på AAP og tilbakefallsgruppa (Figur 10).

Av de som har overgang til arbeid i periode 4 så er det en større andel som har inntekt over 2 G enn i de andre periodene (figur 6)). Samtidig er det en større andel som har overgang til arbeid i periode 4 enn i periode 1 og 2 (tabell 5)

⁸ Å ha arbeidstilknytning er her definert som at man er registrert med lønnsinntekt. Mange av de som har overgang til arbeid kan også ha vært i arbeid mens de mottok AAP. De har derfor ikke hatt en reell overgang, men fortsetter i det arbeidsforholdet de allerede var registrert med (Lima m.fl. 2023).

Figur 6. Andel av de med overgang til arbeid som har inntekt over 2 G, etter varighet på AAP. Under ulike regelverk (venstre panel). Etter hvordan de startet på AAP (høyre panel)

Kilde: Nav

At andelen med inntekt over 2 G er høyere i periode 4 kan være et utslag av endringer i forlengelsesregelverket som nå i større grad er knyttet til arbeidsdeltagelse og at de derfor med større sannsynlighet har vært i arbeid også før de sluttet å motta AAP. Det kan også være et utslag av at det brukes noe mer tid på arbeidsavklaring. Høyere inntekt kan bidra til bedre og lengre arbeidsmarkedstilknytning på sikt, og kan hindre at færre starter på AAP på nytt, eller eventuelt blir uføretrygdet. Det kan også skyldes sammensetningen av populasjonen, for eksempel at flere i populasjonen har sterkere tilknytning til arbeidslivet i utgangspunktet i periode 4. Det er imidlertid svært lik andel som kommer fra sykepenger i periodene vi sammenligner (se vedlegg figur V9). Det kan også være andre forhold vi ikke tar høyde for eller ikke kjenner til som kan forklare utviklingen.

Andelen med inntekt over 2 G er lavest for periode 1 og 2. Det kan skyldes at mange sluttet å motta AAP fordi de nådde makstid, uten noen reell avklaring til arbeid.

Diskusjon

Vi har undersøkt virkninger av de nylige regelverkendringer på varigheten og utfallet for mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP). I 2018 ble «maksimal ordinær stønadperiode» (makstid) redusert fra fire til tre år. Vilårene for forlengelse ble strengere, og det ble innført en karenperiode på 52 uker for de som sluttet på AAP etter makstid og søkte om ny periode. Midlertidig regelverk under pandemien fra 2020 til oktober 2022 medførte store muligheter for forlengelser. Endringene i 2022 fjernet karensåret og knyttet reglene for forlengelse til arbeidsdeltakelse, men makstiden på tre år ble beholdt. På grunn av

overgangsreglene etter koronapandemien hadde det nye forlengelsesregelverket først full virkning fra og med november 2022.

Treårsregelen innført i 2018 synes nå i avgangsrater

De fleste mottakere omfattes nå av maksgrensen på tre år, ettersom de aller fleste som er AAP-mottakere i dag, har startet etter 2018. Og vi ser nå i avgangsratene der sannsynligheten for å slutte å motta AAP tidligere steg akkurat ved 48 måneder da maksgrensen for alle var fire år, stiger den nå ved 36 måneder (figur 4, venstre panel). Dette har stor betydning for utvikling i antall langtidsmottakere.

Avgangsratene skiller seg også tydelig fra koronaperioden, der svært mange fikk forlengelser utover ordinær makstid (figur 4 høyre panel). Selv om det etter regelverksendringen i 2022 er relativt vanlig med korte forlengelser, skjer det i langt mindre grad enn under koronaperioden (mars 2020-juni 2022).

Flere langtidsmottakere

Det er nå 37 000 mottakere med varighet på over tre år. Antallet langtidsmottakere har økt med 8 600 fra november 2022 til juni 2024, og med 16 000 fra mars 2020.

At antall med varighet over tre år er høyt, henger blant annet sammen med en kraftig økning i antall som startet på AAP i 2019 og i begynnelsen av pandemien. Disse sluttet ikke under pandemien og har nå gått over i gruppen vi omtaler som langtidsmottakere. At det var vanskelig for mange å slutte under korona kan knyttes dels med at arbeidsmarkedet var krevende, dels at AAP-mottakernes helsesituasjon kunne gjøre det ekstra utfordrende å være i arbeid på grunn av smitterisiko. I tillegg var oppfølging av AAP-mottakere vanskeligere blant annet som følge av stort arbeidspress og høyt sykefravær i Nav-kontorene. Disse fortsatte derfor å motta AAP, og har nå blitt langtidsmottakere (varighet over tre år).

Selv om de med varighet mellom tre og fire år utgjør de fleste av langtidsmottakerne, var det også økning i de med enda lengre varighet, noe som kan knyttes til automatisk forlengelse av vedtak som nådde sin maks-

tid på grunn av regelverk under pandemien fra mars 2020 til oktober 2022.

At mange av disse fortsatt mottar AAP kan også være en konsekvens av at lang varighet i seg selv nå gjør det vanskeligere å returnere til arbeid, selv når arbeidsvnen er avklart. Personer som har gått uten arbeid lenge, kan oppfattes som mindre attraktive av potensielle arbeidsgivere (se for eksempel Eriksson og Rooth (2014)). Regelverket fra 2022 har økt muligheten for forlengelse, noe som også har bidratt til økning i antall langtidsmottakere.

Det er samtidig færre som har tilbakefall til AAP. Dette kan også knyttes til at flere nå får innvilget forlengelse av gjeldende vedtak eller ny periode.

Færre blir uføretrygdet

Vi ser også en markant nedgang i antall som starter på uføretrygd. Statistikken viser at antall uføre i 2018 og 2019 var over 8 000 høyere per år enn i 2023. Det er altså en tydelig reduksjon i antall som starter på uføretrygd sammenlignet med periode 2 da forlengelsesmulighetene på AAP var mindre. Beregningene der vi tar hensyn til sammensetningen viser også at flere hadde blitt uføretrygdet hvis overgangsratene fra AAP til uføretrygd var som i 2018 og 2019.

Det er sannsynlig at økningen i langtidsmottakere vil føre til økning i antall uføretrygdete på sikt. Vi tror allikevel ikke det er sannsynlig at alle som er langtidsmottakere nå vil bli uføretrygdet. Årsaken til dette er at også blant de som avslutter AAP etter mer enn tre år, har 30-40 prosent en arbeidstilknytning etter AAP (se figur V8 i vedlegg). Blant de med varighet på over 6 år er det 10-20 prosent som kommer i jobb med inntekt over 2 G. Disse andelene har vært relativt stabile gjennom hele observasjonsperioden fra 2016-2024, så vi mener det er lite sannsynlig at de endres betydelig (figur V8 i vedlegg).

Hvis alle blir uføretrygdet er antall stønadsmottakere likevel lavere siden økningen i reduksjonen i antall med overgang til uføretrygd er større enn økningen i antall langtidsmottakerer. Dersom flere av de som er avsluttet likevel blir AAP-mottakere på nytt og eventuelt uføretrygdete på sikt er uføretidspunktet utsatt,

sammenlignet med hvordan det var i 2018 og 2019. Vi mener at dette er en sterk indikasjon på at flere forlengelser bidrar til at færre blir uføretrygdet.

Bedre tilknytning til arbeidslivet

Andelen med arbeidstilknytning, er noe høyere. Vi finner at de som er i jobb etter AAP, har høyere inntekt. Vi tror at deler av økningen i arbeidstilknytning kan knyttes til det gode arbeidsmarkedet etter korona. Lav arbeidsledighet bidrar til å gjøre det lettere å komme inn på arbeidsmarkedet. At inntekten for de med arbeidstilknytning er høyere kan samtidig tyde på en bedre tilknytning til arbeid, og dermed mindre sjanse for tilbakefall til AAP. Vi ser også at antall med tilbakefall har avtatt⁹.

Konklusjon

Som nevnt i innledningen kommer man fort opp i et dilemma når man skal vurdere hva som er «riktig» makstid for AAP, og hvor stor mulighet det skal være for forlengelser: For lang tid med AAP kan gjøre retur til arbeid vanskeligere. For kort tid kan bidra til å presse personer, som ellers kunne hatt mulighet for å komme i arbeid på noe lengre sikt, over på uføretrygd (Eklund 2022). En forklaring som løftes fram i Eklunds artikkel er at veiledere vektlegger de unges behov for inntektssikring. En viktig begrunnelse til oppmykningen i AAP-regelverket fra 2022, var nettopp å unngå avbrudd av pågående arbeidsavklaring, og slik unngå å skape usikkerhet om livsoppholdet og ta oppmerksomheten bort fra avklaringen av arbeidsevnen.

Både økt arbeidsdeltagelse og reduksjon i antall med overgang til uføretrygd indikerer at mulighet for forlengelser kan bidra til at flere gjenvinner arbeidsevnen. Formålet med regelverksendringene var å hindre at inntektssikringen til AAP-mottakere bortfaller, og at avklaringsløp derfor avbrytes. Muligheten for forlengelser gjør slike avbrudd mindre sannsynlig, og kan slik ha vært med på den reduksjonen i uføretrygdede, og økningen i arbeidsdeltagelse vi nå ser.

Endringene i regelverket i 2022 har, slik vi ser det, ikke gjort at vi er tilbake i fortiden. Med andre ord: Vi er ikke i samme situasjon som før regelendringene i 2018. Vi ser at treårsgrensen også i praksis fungerer som en grense for hvor lenge man kan motta AAP. Vi ser samtidig en økning i antall langtidsmottakere, men det ser ut til at denne er mindre enn reduksjonen i antall med overgang til uføretrygd. Den er også mindre enn økningen vi kunne hatt dersom ordinær makstid var 4 år (figur 4 og figur V5 i vedlegg).

Myhre og Kann (2022) analyserer effekten av å redusere makstid på AAP fra fire til tre år, og av å innføre et karensår. De fant at endringen førte til at flere kom i arbeid, men også at flere raskere fikk innvilget uføretrygd. De anbefalte derfor å endre reglene for forlengelse samt karensperioden, fremfor å utvide makstiden for alle. Dette fordi makstiden kan ha betydning for hvordan den enkelte AAP-mottaker og Nav planlegger avklaringsløp. Koronaperioden medførte mindre forutsigbarhet. Det var uklare bestemmelser og forlengelser ble videreført med ujevne mellomrom, noe som medførte at varigheten økte mye. Når vi etter oktober 2022 igjen har en gjeldende grense med makstid på 3 år, og tydelige regler for forlengelse, ser det ut til at dette raskt får betydning for når mottakerne vanligvis sluttet å motta AAP (figur 4).

Det er likevel viktig å påpeke at forlengelser og lengre stønadsløp kan gjøre det mer utfordrende å returnere til arbeid. Det er også viktig at aktivitetene og behandlingen i AAP-perioden hjelper mottakerne til å gjenvinne arbeidsevnen. Rett til forlengelser er nå knyttet til nærhet til arbeidslivet, eller gjennomføring av utdanning, noe som kanskje kan bidra til dette.

⁹ Det gjelder også dersom vi definerer tilbakefall annerledes enn vi har gjort i denne artikkelen, se vedlegg figur V3

Referanser

- Andersen, A. G., Markussen, S., & Røed, K. (2019). Local labor demand and participation in social insurance programs. *Labour Economics*, 61. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2019.101767>
- Arbeids- og inkluderingsdepartementet. (2022). Høringsnotat om endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. <https://www.regjeringen.no/contentassets/0a8950727ec449d297a3b1dc5e9bf79e/horingsnotat-aap.pdf>
- Bratsberg, B., Fevang, E., & Røed, K. (2013). Job loss and disability insurance. *Labour Economics*, 24, 137-150. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2013.08.004>
- Bakken, F. M. (2020). Når sammensatte problemer blir medisinske diagnoser. Unge på arbeidsavklaringspenger. *Nordisk tidsskrift for ungdomsforskning*, 1/2020.
- Bragstad, T. (2023). Unge i NAV: Fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd. *Arbeid og velferd*, 2/2023.
- Dahl, E. S., Furuberg, J., Helde, I., Kalstø, Å. M., Kann, I. C., Myhre, A., Nicolaisen, H., Nossen, J. P., & Sohlman, M. (2021). Ett år med Korona. Utvikling og utsikter for Navs ytelser og brukere. *Arbeid og velferd*, 1/2021.
- Danielsen, M., Kalstø, Å. M., & Grønlien, E. (2023). Innstramminger i regelverk og pandemi – Nye AAP-mottakere fra 2016 til 2022. *Arbeid og velferd*, 1/2023.
- Ekelund, R. (2022). Kan «raskere avklaringer» bli for raske? Veilederes dilemmaer når unge står på terskelen til uføretrygd. *Arbeid og velferd*, 3/2022.
- Eriksson, S., & Rooth, D.-O. (2014). Do employers use unemployment as a sorting criterion when hiring? Evidence from a field experiment. *The American Economic Review*, 104(3), 1014-1039.
- Fevang, E. (2020). Helse relaterte ytelser og skjult arbeidsledighet – en diskusjon om mulige sammenhenger. *Søkelys på arbeidslivet*, 37(3), 201-215.
- Fevang, E., & Røed, K. (2006). Veien til uføretrygd i Norge. Rapport 10:2006. Oslo: Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning.
- Folketrygdloven, kapittel 11. Hentet fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-02-28-19/KAPITTEL_5-7#%C2%A711-12a
- Fri fagbevegelse. (2022). Regjeringen skroter «året uten penger» for syke og skadde som ikke er ferdig avklart i Nav. <https://frifagbevegelse.no/nyheter/regjeringen-skroter-aret-uten-penger-for-syke-og-skadde-som-ikke-er-ferdig-avklart-i-nav-6.158.874435.b58436b2eb>
- Grønlien, E. (2024). Arbeidsavklaringspenger 2023, statistikknotat. Statistikknotater AAP. https://www.nav.no/_/attachment/download/960b8189-3ec1-46f5-aef7-a426620bf374:6ae-3acdc6926ff3a200190c0c754363c698b3721/AAP_aarsnotat_2023.pdf
- Kann, I. C., Yin, J., & Kristoffersen, P. (2016a). Arbeidsavklaringspenger - utviklingen i hvem som kommer inn. *Arbeid og velferd*, 2/2016.
- Kann, I. C., Yin, J., & Kristoffersen, P. (2016b). Fra arbeidsavklaringspenger til arbeid. *Arbeid og velferd*, 2/2016.
- Kann, I. C., Dokken, T., & Yin, J. (2019). Arbeidsledige innvandrere – hvor lenge er de ledige og hva gjør de etterpå? *Arbeid og velferd*, 4/2019.
- Kann, I. C., & Dokken, T. (2019). Flere har avsluttet arbeidsavklaringspenger etter regelverksendringene i 2018 – De fleste til uføretrygd eller jobb. *Arbeid og velferd*, 3/2019.
- Kann, I. C., & Grønlien, E. (2021). Midlertidige helse relaterte ytelser til unge – har vi misforstått utviklingen? *Arbeid og velferd*, 1/2021.
- Kann, I. C., Thune, O., & Galaasen, A. M. (2013). Gir lavere sykefravær færre på langtidsytelser? *Arbeid og velferd*, 3/2013.

- Lande, S. (2019). Færre får innvilget arbeidsavklaringspenger med nytt regelverk. *Arbeid og velferd*, 2/2019.
- Lande, S. (2021). AAP-innstramming: Midlertidig strengere praksis og flere tilbake etter karen. *Arbeid og velferd*, 3/2021.
- Lima, I. A. Å. (2016). Hvordan har økt ledighet påvirket bruken av helseytelser og økonomisk sosialhjelp? *Arbeid og velferd*, 3/2016.
- Lima, I. A. Å., Grønlien, E., & Bakken, F. (2023). Venteåret- hvordan går det med de som slutter å motta AAP etter å ha nådd 4-årsgrensen? *Arbeid og velferd*, 1/2023.
- Myhre, A., & Kann, I. C. (2022). Kortere makstid på AAP ga flere i arbeid og raskere uføretrygd. *Arbeid og velferd*, 2/2022.
- Myhre, A. (2021). Hvordan påvirker en kortere maksimal varighet på AAP overgang til arbeid og uføretrygd? *Arbeid og velferd*, 2/2021.
- Nossen, J. P. (2014). Utviklingen i sykefraværet: Betydningen av arbeidsmarkedet, gradering og reguleringer. *Arbeid og velferd*, 2/2014.
- Nossen, J. P. (2022). Legemeldt sykefravær før og under koronapandemien: Hva driver utviklingen? *Arbeid og velferd*, 3/2022.
- Nossen, J. P., & Delalic, L. (2024). Hvorfor er sykefraværet fortsatt høyt 3–4 år etter starten av pandemien? *Arbeid og velferd*, 2/2024.
- Prop. 114 LS (2021-2022). Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak) Endringer i skatte-, avgifts- og tollovgivinga m.m. og folketrygdloven (arbeidsavklaringspenger m.m.).
- Yin, J., Dokken, T., & Kann, I. C. (2019). Hvem går hvor og når. Fra arbeidsledighet til jobb, helserelaterte ytelser og utdanning. *Søkelys på arbeidslivet*, 36(4), 214–230. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-7989-2019-04-01>

Vedlegg

1. Om definisjon av «å starte og å slutte på AAP»
2. Grupper av AAP-mottakere, definisjon, beskrivelse og begrunnelse
3. Antall med tilbakefall til AAP, etter opphold siden forrige AAP-periode
4. Antall mottakere etter varighet
5. Andel som slutter i hver varighetsgruppe
6. Sannsynlighet for å slutte å motta AAP for ulike grupper av AAP-mottakere
7. Sannsynlighet for overgang til arbeid, uføretrygd og nedsatt arbeidsevne
8. Hvor stor andel av avgangen til arbeid og uføretrygd?
9. Andel av mottakerne som kommer fra sykepenges
10. Gjennomsnittlig varighet
11. **De med varighet over 6 år**

1. Om definisjon av «å starte og slutte på AAP»

Varighet på løpende tilfeller beregnes fra start¹⁰ til observasjonsmåned, og vil slik sett øke med en måned for hver kalendermåned personen observeres, helt til mottakeren sluttet å motta AAP.

Det å slutte på AAP er definert som utbetalingsstopp på mer enn 2 måneder. Ved gjenopptak av samme sak innen 52 uker vil tiden som er brukt i forrige AAP løp inkluderes når makstid beregnes for denne personen. Alle som har et slikt gjenopptak, vil per definisjon havne i tilbakefallsgruppa.

Etter at karenperioden ble fjernet, kan en ny periode starte direkte etter at den foregående AAP-perioden er avsluttet. I slike tilfeller vil det også være et vedtak om innvilgelse (§11-5). Varigheten beregnes fra den nye innvilgelsesdatoen hvis mottakeren har hatt et opphold i AAP-ytelsen på to måneder eller mer.

.....
¹⁰ For å forsøke å beregne en varighet fra innvilgelsestidspunktet for helt nye AAP-mottakere krever vi at personen har et vedtak om innvilgelse, og at det er et opphold på over 2 måneder siden forrige utbetaling av AAP. For 98,4% av mottakere finner vi en slik innvilgelsesvedtak (et §11-5 vedtak om innvilgelse) 0-3 måneder før første utbetaling. Vi finner ikke et slikt innvilgelsesvedtak for 1,6 % av utvalget. For disse benyttes utbetalingsdato som startdato. Dette viste seg altså å ikke være så viktig, så statistikk med utgangspunkt i utbetalingsstart vil være nesten identisk den som gjengis her.

Hvis to personer får innvilget henholdsvis en forlengelse og en ny periode, vil varigheten beregnes på samme måte. Å forlenge stønaden med opptil 2 år eller å innvilge en helt ny periode gir samme resultat for varighetsberegningen i denne artikkelen.

Etter 2022 er forlengelsesreglene knyttet til krav om arbeidsdeltakelse. Derfor vil de som er friske nok til å være i noe arbeid sannsynligvis få forlengelse, mens de som er for syke kan søke om en ny periode. De med varighet over tre år vil derfor bestå av både personer med forlengelse og personer med et nytt vedtak om innvilgelse (§11-5).

2. Grupper av AAP-mottakere, definisjon, beskrivelse og begrunnelse

Gruppe «kommer fra sykepenges»

Enkelte av de som starter på AAP har hatt korte perioder med sykepenges i forkant. Dette gjelder særlig i inntektsgruppene under to ganger grunnbeløpet (Kann og Grønlien 2021). Personer som kommer «fra sykepenges» er definert ved at de har maksdato for sykepenges i løpet av de siste 26 ukene før de starter på AAP. Vi begrenser det til 26 uker ettersom personer som ikke har mottatt sykepenges eller AAP i 26 uker kan ha tjent opp ny rett til sykepenges.

Gruppen «AAP direkte»

Gruppen som begynner å motta AAP uten å ha mottatt sykepenges først gjelder i stor grad personer uten arbeidsinntekt som ikke har rett på sykepenges. Enkelte vil ha hatt inntekt, men minstesatsen¹¹ på AAP er høyere enn sykepenges, og de innvilges derfor AAP som gir høyere utbetaling (se Kann og Grønlien 2021). Et fåtall av disse vil også kunne ha mottatt dagpenges før de starter på AAP.

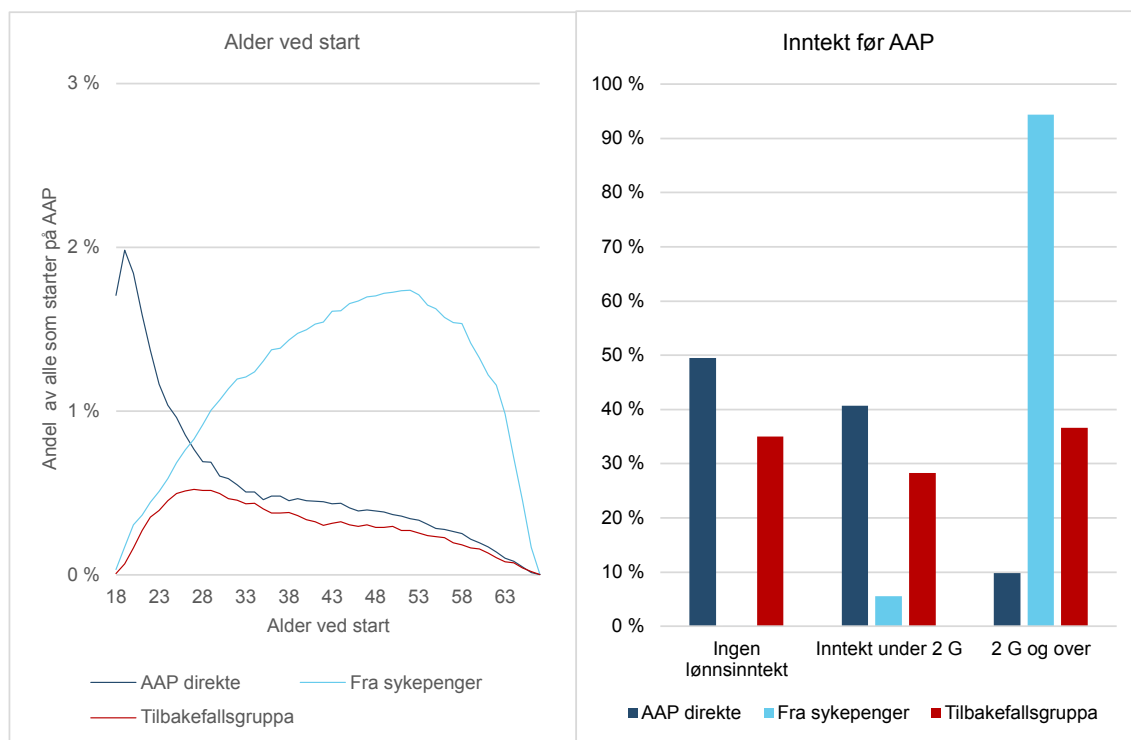
.....
¹¹ Minstesatsen har tidligere vært på 2 G for alle, men ble fra 2020 endret slik at den inntil juni 2024 var på 2 G for de som er 25 år og eldre - og (2/3)*2G for de som er under 25 år.

«Tilbakefallsgruppen»

Alle som starter å motta AAP etter et opphold på mindre enn to år defineres som å tilhøre tilbakefallsgruppen¹². De fleste som har opphold i AAP, har korte opphold (figur V2). Det er utfordrende å avgrense hvor langt oppholdet maksimalt bør være for at man skal inkluderes i tilbakefallsgruppen. Vi vil ikke at det skal være for langt opphold, siden det da er sannsynlig at mange har fått et nytt sykdomstilfelle og det kan ikke ses på som en forlengelse av det forrige. Vi har derfor valgt å begrense det til to år. Når vi velger å inkludere alle med inntil 24 måneders opphold fra AAP, dekker vi også 75 prosent av alle som starter på AAP på nytt i løpet av en fireårsperiode (markert med vertikal linje i figur V2).

De fleste med opphold på inntil to år har hatt mindre enn 1 år borte fra helseytelser; De med lav inntekt (under 2 G) kommer tilbake før det har gått ett år (figur V2 venstre panel). De med inntekt over 2 G kommer typisk tilbake etter 18 måneder (figur V2 venstre panel). Dette kan skyldes reglene for sykepenger, hvor 6 måneder i arbeid gir rett til en ny periode med sykepenger i 12 måneder. Etter å ha brukt opp en full sykepengeperiode, kommer de tilbake til AAP. Disse har mottatt sykepenger i mesteparten av perioden de ikke har mottatt AAP.

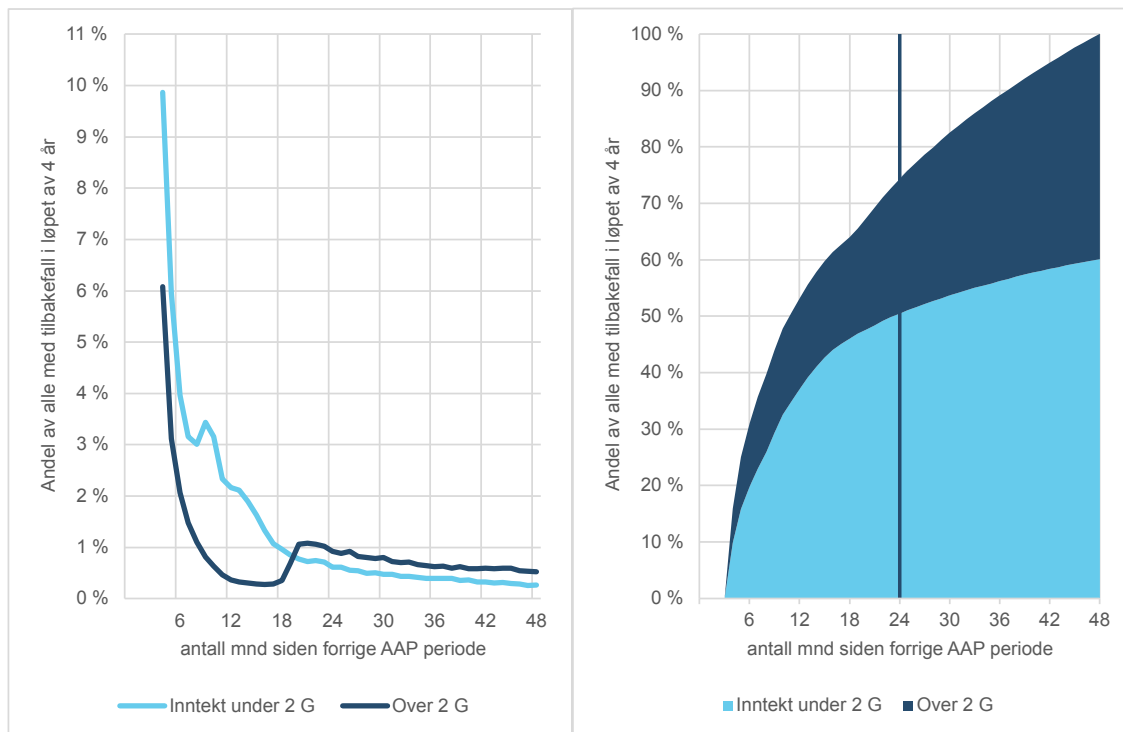
Figur V1. Nye AAP-mottakere fordelt på inntekt før start, og alder ved start, andel av alle som starter på AAP

Kilde: Nav

¹² Tidligere har tilbakefall ofte blitt kalt «gjengangere». Vi mener tilbakefall er et bedre uttrykk, fordi gjengangere assosieres både med spøkelses og at tilbakefall skjer flere ganger for samme person. Det vanligste er ett tilbakefall per person. Og tilbakefall brukes ofte om sykdomstilbakefall, noe vi mener gir riktigere assosiasjoner.

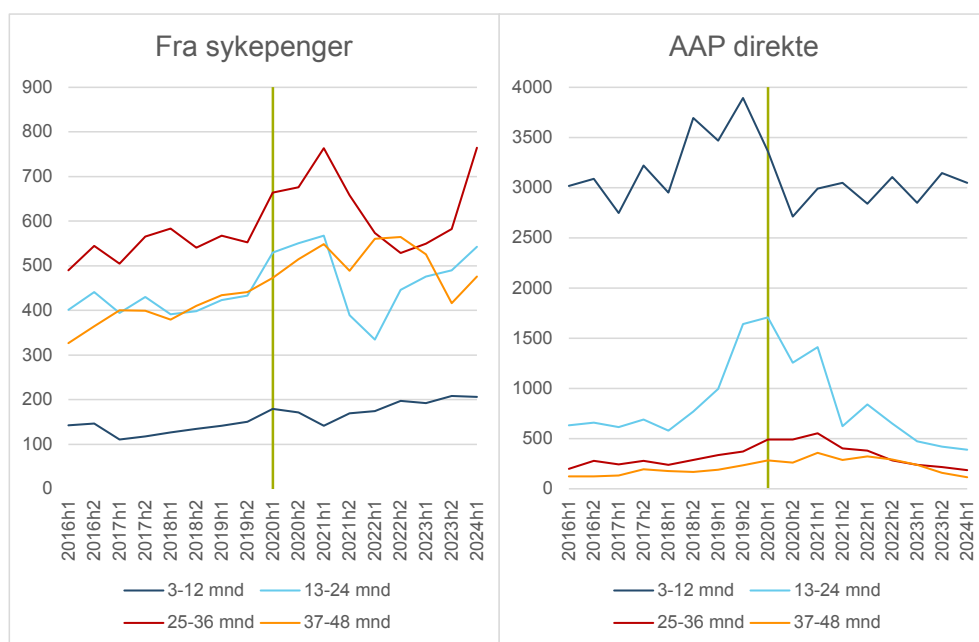
Figur V2. Tilbakefallsgruppe etter antall måneder siden forrige AAP-periode, fordelt på inntektsgrupper (inntekt 12 måneders perioden før de starter på AAP)

Kilde: Nav

3. Antall med tilbakefall til AAP, etter opphold siden forrige AAP-periode

Figur V3. Antall som starter på AAP, gruppert etter opphold siden forrige AAP-periode. Per halvår 2016-2024.

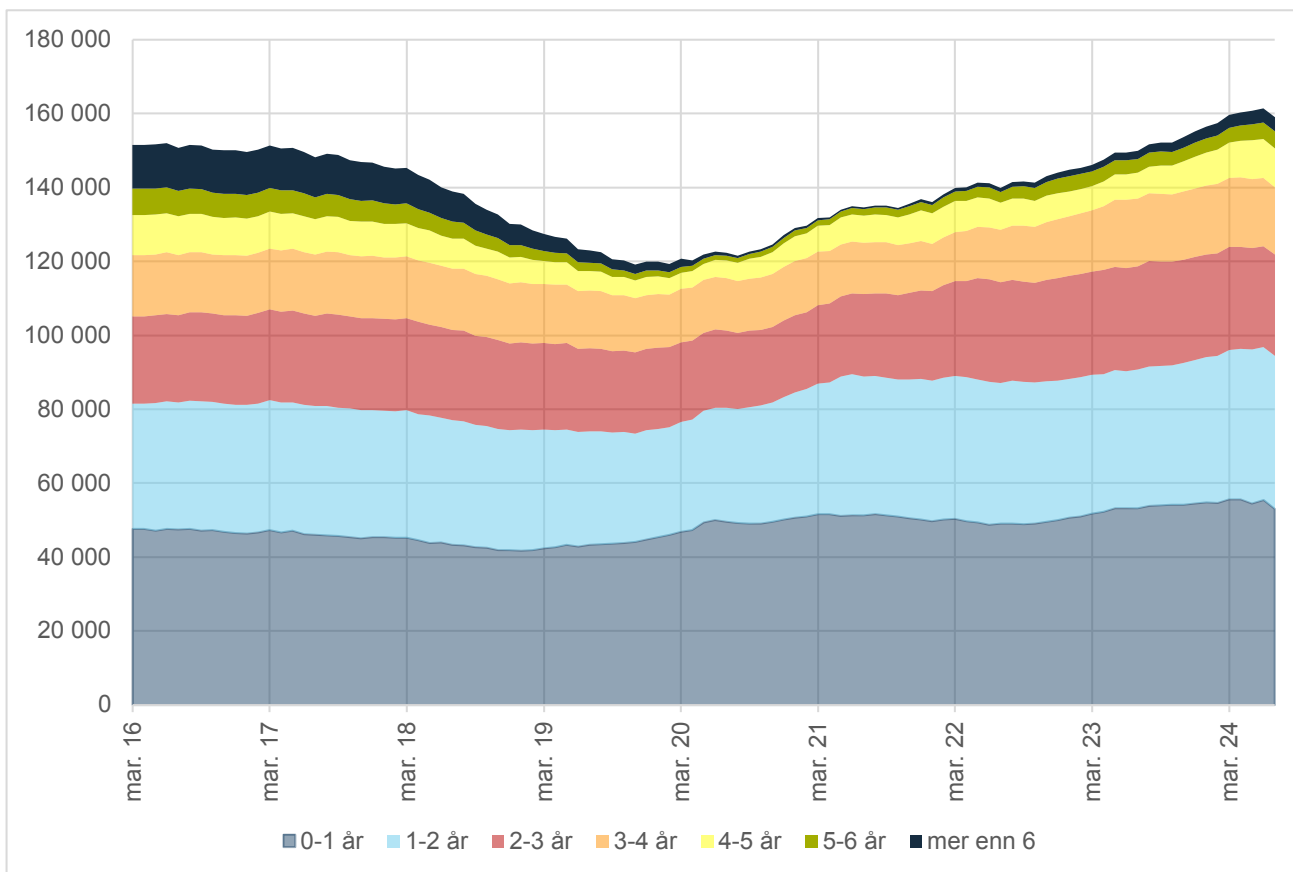

Kilde: Nav

4. Antall mottakere etter varighet

Denne figuren gjengir de samme tallene som figur 2, men her på et annet format slik at totalt antall mottakere kommer frem som sum av varighetsgruppene.

Figur V4. Antall mottakere av AAP i hver varighetsgruppe. Regelverksendring i 2022, markert med svart linje.

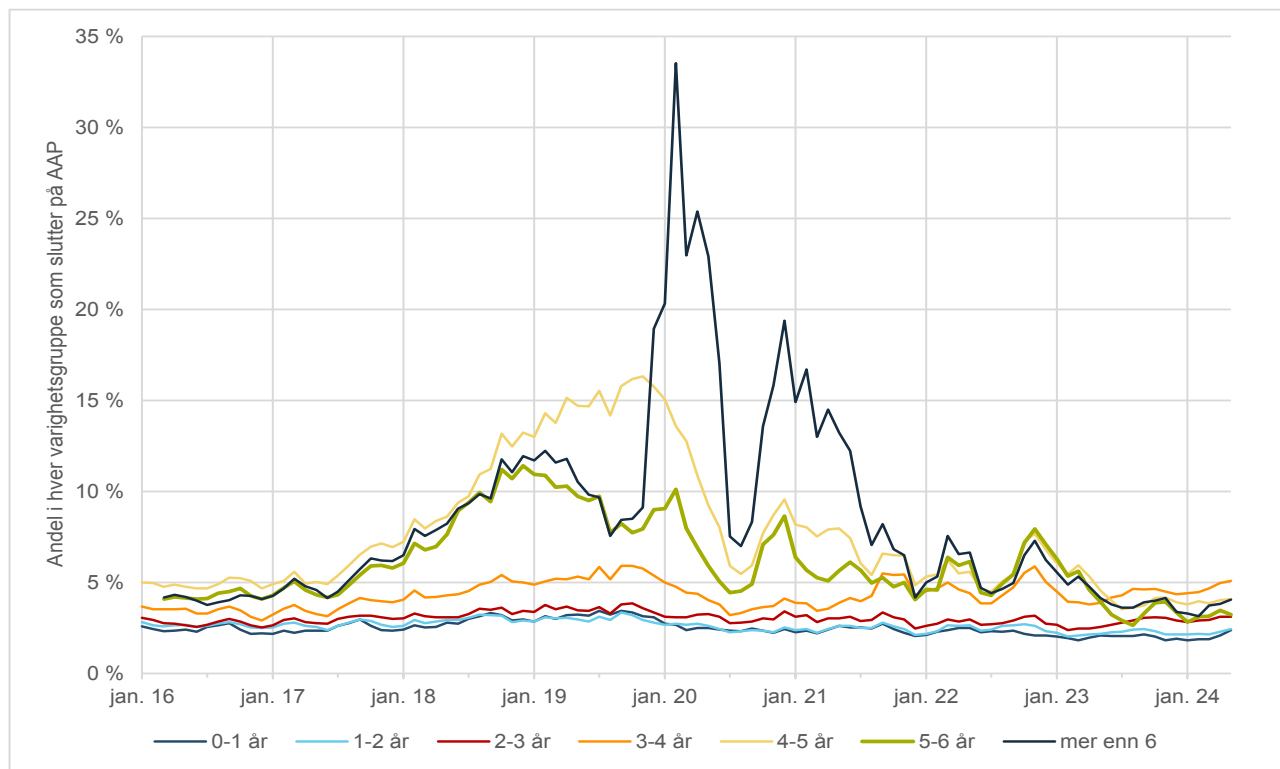
Kilde: Nav

5. Andel som slutter i hver varighetsgruppe

Her ser vi på andel som avslutter i hver av varighetsgruppene i perioden. I januar 2020 (akkurat **2 år etter 2018**) er avgangen spesielt stor i gruppen med varighet over 6 år. Dette skyldes at mange av de som fikk

innvilget forlengelse da regelverket ble endret i januar 2018, på det tidspunktet hadde mottatt AAP i to år. Ettersom det nye regelverket kun åpnet for forlengelse i inntil to år var det mange som i januar to år senere hadde gått til makstid.

Figur V5. Andel i hver varighetsgruppe som sluttet å motta AAP

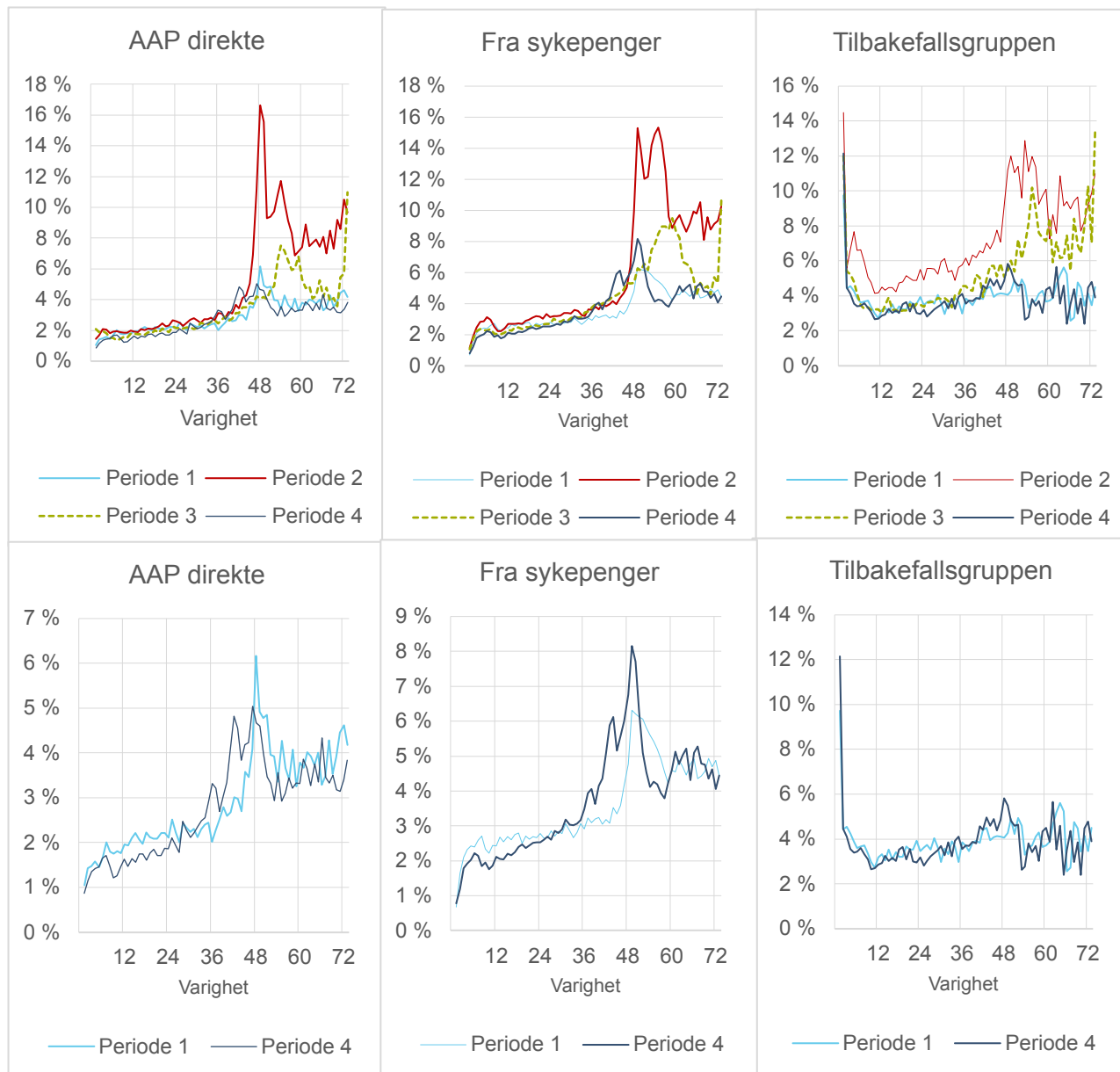
Glating 3 måneders gjennomsnitt.

Kilde: Nav

6. Sannsynlighet for å slutte å motta AAP for ulike grupper av AAP-mottakere

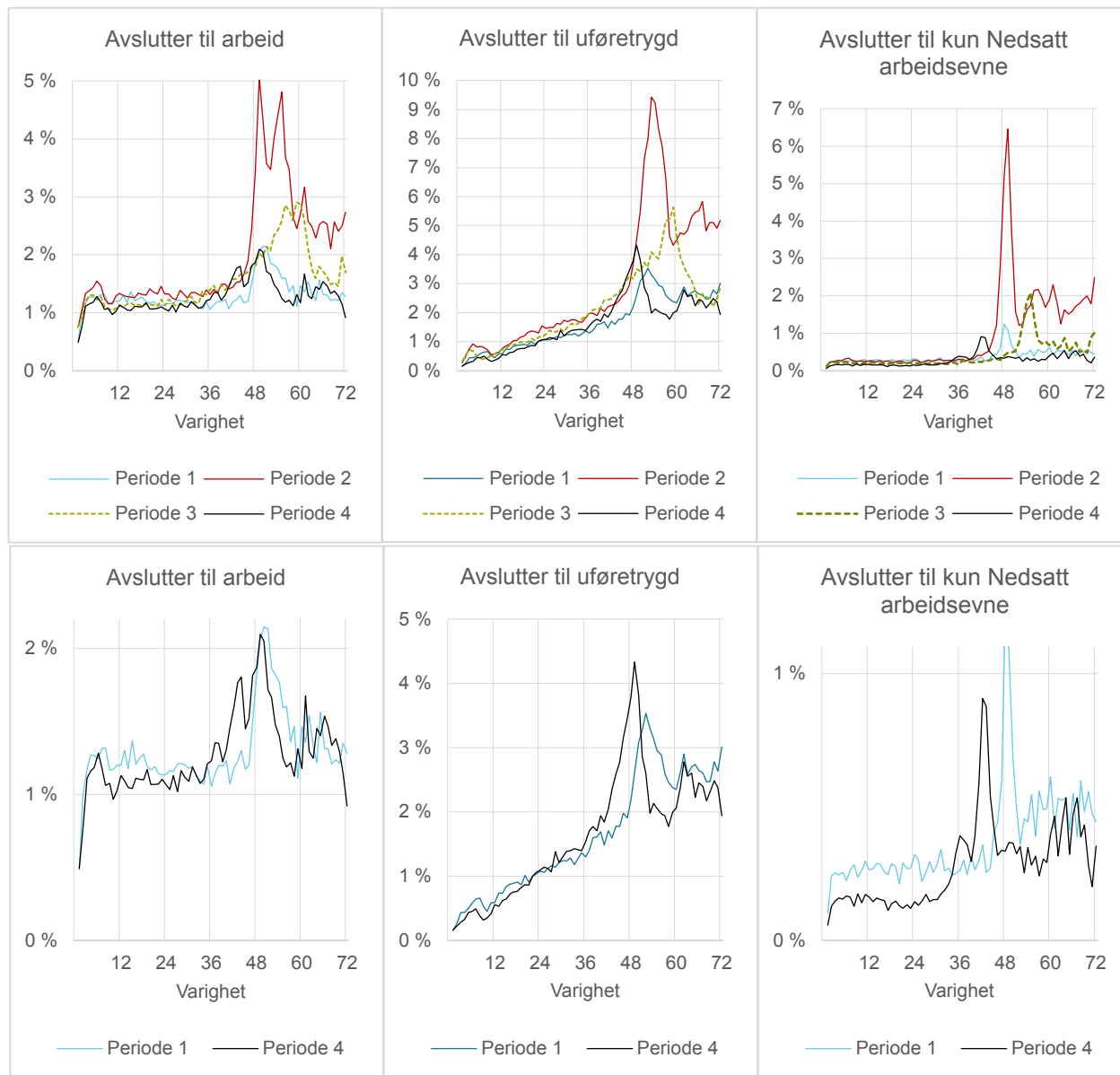
Figur V6. Andel av AAP-mottakerne som slutter å motta AAP i hver varighetsgruppe, under ulike regelverk for ulike grupper av AAP-mottakere. Alle perioder øverst, Kun periode 1 og 4 nederst.

Kilde: Nav

7. Sannsynlighet for overgang til arbeid, uføretrygd og nedsatt arbeidsevne

Figur V7. Andel av AAP-mottakerne som har overgang til uføretrygd, arbeid eller nedsatt arbeidsevne i hver varighetsgruppe. Periode 1-4.

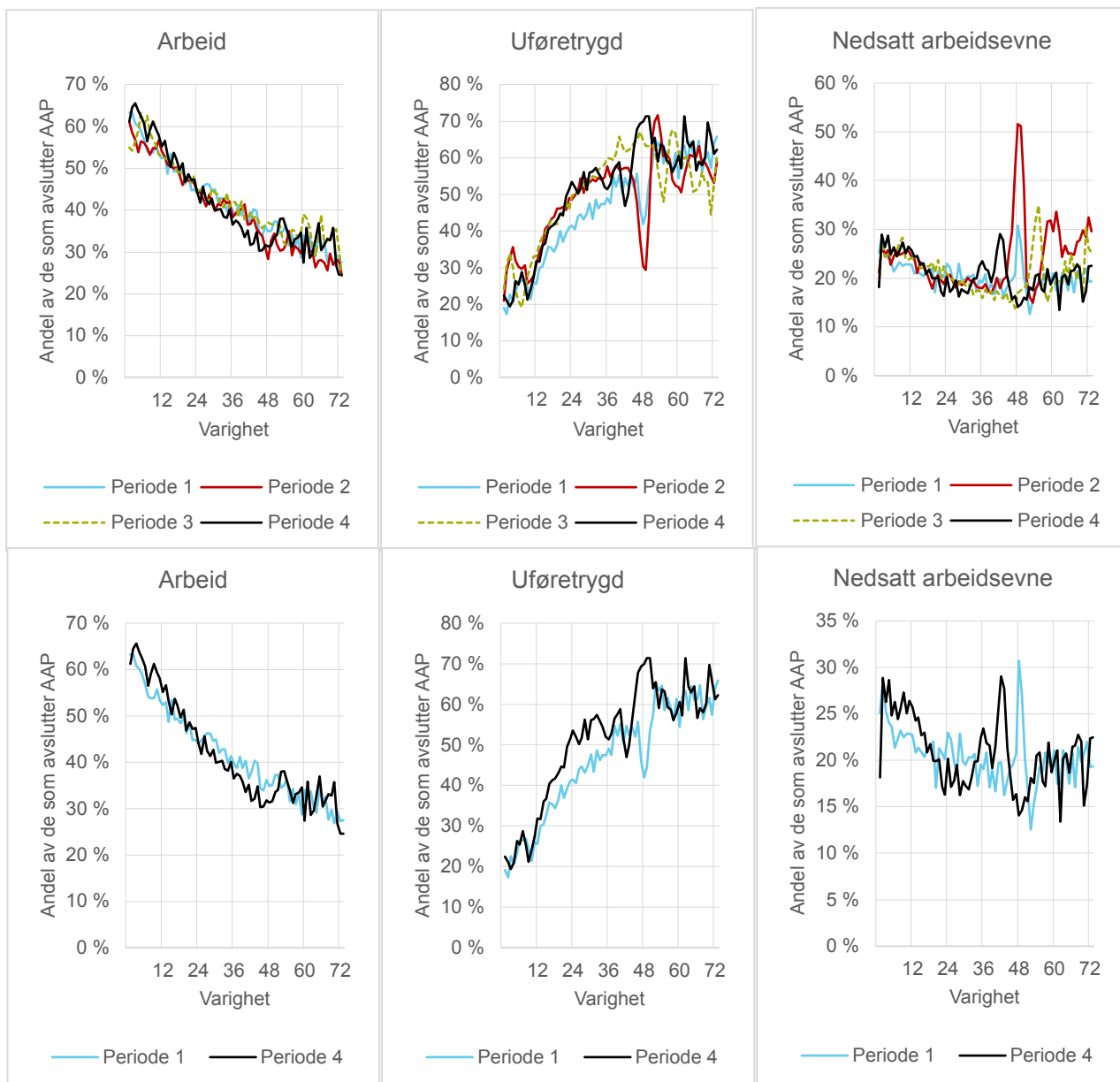

Gruppene «AAP direkte» og «fra sykepengen» er slått sammen. Tilbakefallsgruppen holdt utenfor siden beregningen av deres varighet er unøyaktig
Kun periode 1 og 4 nederst

Kilde: Nav

Her ser vi på sannsynlighet for overgang til arbeid¹³ se når i AAP-perioden de vanligvis slutter, etter om uføretrygd og nedsatt arbeidsevne¹⁴ hver for seg, for å mottakeren har overgang til utdanning eller arbeid

Figur V8. Andel av de som avslutter, som har overgang til arbeid (til venstre) og overgang til uføretrygd (til høyre), etter varighet på AAP, periode 1-4.

Gruppene «AAP direkte» og «fra sykepengen» er slått sammen. Tilbakefallsgruppen holdt utenfor siden beregningen av deres varighet er unøyaktig

Kilde: Nav

¹³ Vi har her definert arbeid som registrert med inntekt 3 måneder senere, mønsteret blir relativt likt når vi definerer det som arbeids-tager eller over et nivå på arbeidsdeltagelse

¹⁴ Nedsatt arbeidsevne er definert som at de er registrert med nedsatt arbeidsevne, og har ikke uføretrygd, og heller ikke lønnsinntekt over 2 G. Mønsteret i avgangssannsynligheten er uendret ved andre definisjoner

(figur V7). Sannsynligheten for overgang til arbeid¹⁵ er nesten uendret gjennom hele AAP løpet, helt til makstiden nås etter 3 eller 4 år (avhengig av gjeldende regelverk). Da øker sannsynligheten, for så å falle til et litt høyere nivå enn det som var før makstiden passerer.

For uføretrygd stiger sannsynligheten måned for måned gjennom hele AAP løpet, men langt kraftigere etter at makstiden oppnås. Deretter faller sannsynligheten (for de som innvilges forlengelse/ny periode), men det er likevel høyere enn før makstiden oppnås.

I periode 2 sluttet mange å motta AAP uten å være avklart til verken arbeid eller uføretrygd (Figur V7). Dette er i tråd med tidligere funn (Lima m.fl. 2023, Kann og Dokken 2019). Vi ser at andelen er lavere for de øvrige periodene, samtidig ser vi at sannsynligheten for å slutte på AAP uten å være avklart til verken arbeid eller uføretrygd er lavere i periode 4 enn den var i periode 1.

8. Hvor stor andel av avgangen fra AAP til arbeid og uføretrygd?

Andelen av de som sluttet å motta AAP og har overgang til uføretrygd øker med varigheten som AAP-mottaker. Jo lengre varighet som AAP-mottaker, jo større andel av avgangen er til uføretrygd. Det er motsatt for overgang til arbeid. Jo kortere varighet jo større andel av de som slutter går til arbeid (figur V8). Mye av endringen i sannsynlighetene for ulike overganger gjennom AAP-perioden påvirkes av seleksjon. Det betyr at de AAP-mottakerne med best tilknytning til arbeidsmarkedet og med best helse har først overgang til arbeid, og de med svakest helse og dårligste arbeidsmarkedsutsikter er de første med overgang til uføretrygd. Det er årsaken til at andelen synker over tid (se for eksempel Kann m.fl. 2019).

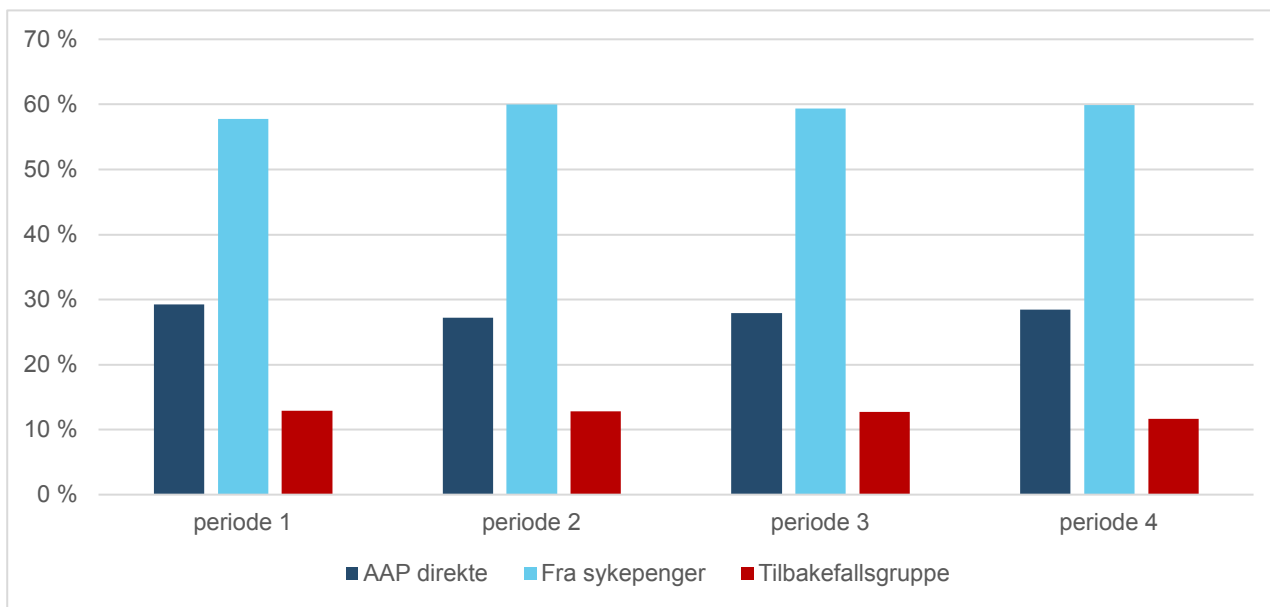
Uføreandelen er langt lavere blant de med avgang i periode 2 samtidig som andelen med overgang til nedsatt arbeidsevne øker kraftig (figur V8). Det viser at mange som avsluttet stønadsløpet ved 48 måneder, havnet utenfor både uføretrygd og arbeid (nedsatt arbeidsevne med eller uten AAP). Dette er i tråd med tidligere forskning (Kann og Dokken 2019, Lima m.fl. 2023). For periode 4 ser vi en nær motsatt effekt omtrent ved samme varighet. En større andel av de som avslutter mottar uføretrygd, selv om antall til uføretrygd går ned. Noe som betyr at flere fortsetter på AAP.

Andelen til uføretrygd faller også kraftig akkurat ved 48 måneder i periode 1 og 2 og ved 36 måneder i periode 4 uten at andelen til arbeid øker. Dette skyldes sannsynligvis at AAP ble stanset i mange tilfeller hvor mottaker passerte makstid (henholdsvis 3 og 4 år), eventuelt makstid pluss 6 måneder. At dette skjer ved 3 års varighet i periode 4 tyder på at treårsgrensen praktiseres og at noen avsluttes selv om de ikke er i arbeid eller mottar uføretrygd, dersom vilkår for forlengelse eller ny periode ikke er til stede (figur V8).

¹⁵ Mange av disse vil også ha vært i arbeid mens de mottok AAP. De har derfor ikke hatt en reell overgang, men fortsetter i det arbeidsforholdet de allerede var registret med (Lima m.fl. 2023).

9. Andel av mottakerne som kommer fra sykepenger

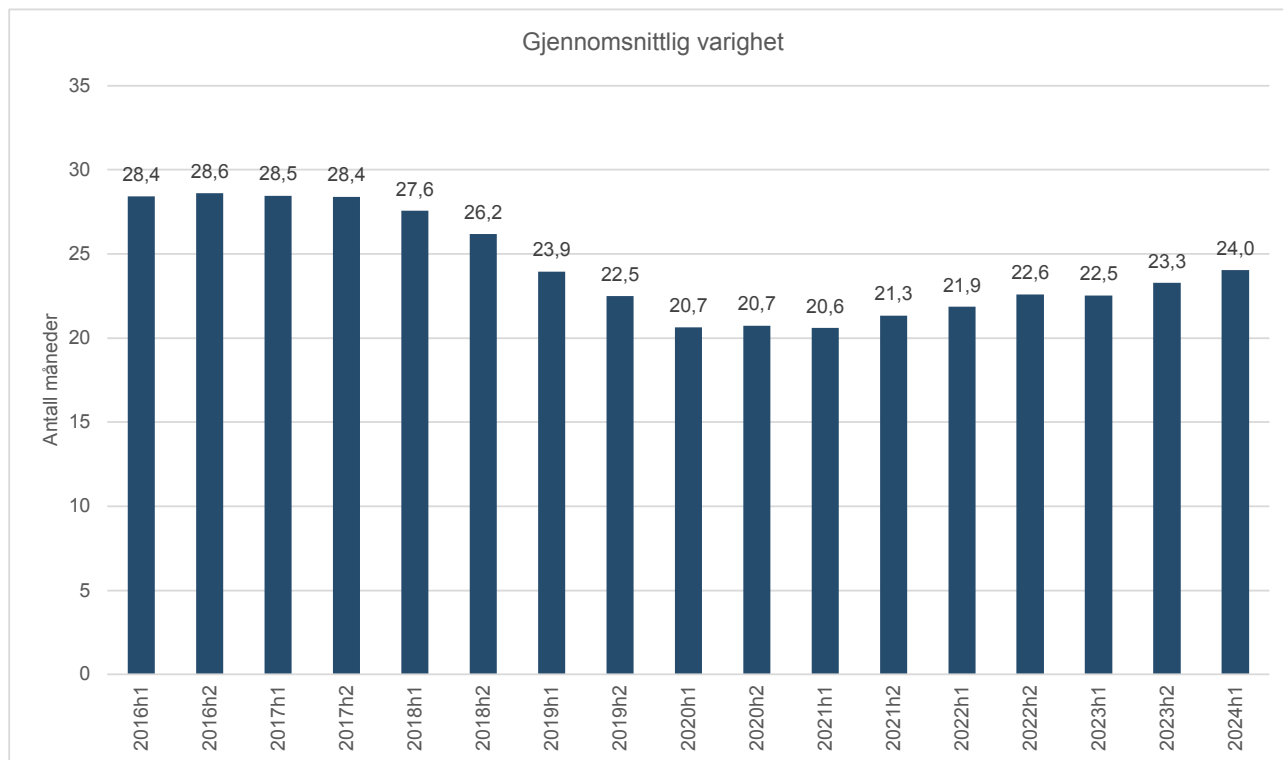
Figur V9. Andel av AAP-mottakere etter hvor de kom fra før AAP

Kilde: Nav

10. Gjennomsnittlig varighet

Figur V10. gjennomsnittlig varighet av AAP-perioden, antall måneder

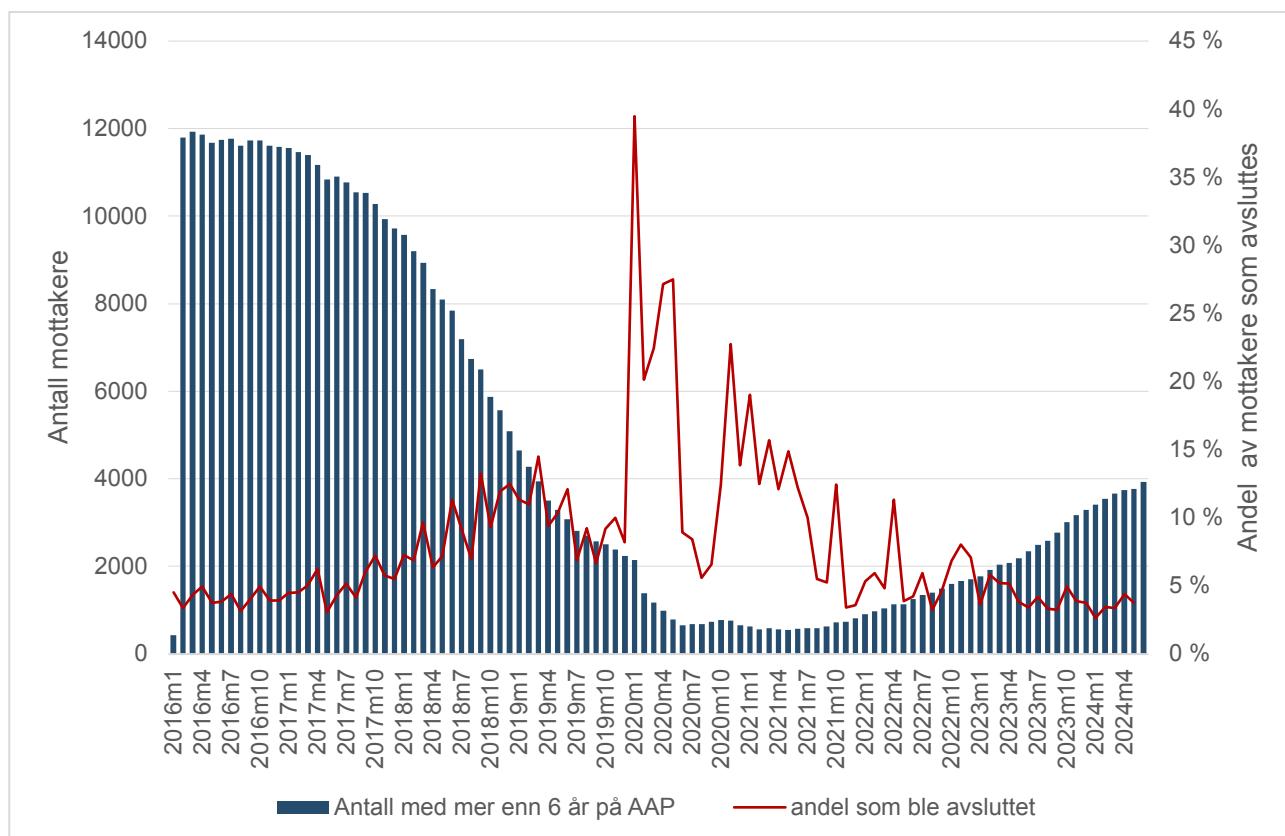
Kilde: Nav

Gjennomsnittlig varighet er en annen måte å beskrive utvikling i varighet på (figur V10). Den påvirkes både av hvor mange som starter på AAP, hvor mange som slutter, og hvilken varighet de som slutter har. Når antall som starter øker og antall langtidsmottakere slutter øker vil dette trekke gjennomsnittet ned. Det samme vil det at antall med kort varighet forblir på

ytelsen. At mange langtidsmottakere blir værende på ytelsen vil trekke gjennomsnittet opp. Vi mener derfor at dette målet er svært komplisert å tolke, og egner seg dårlig til å svare på problemstillingen. Vi mener at antall i hver varighetsgruppe (figur 3 og V5 og V5) egner seg bedre til å forstå utviklingen, og har derfor benyttet denne tilnærmingen.

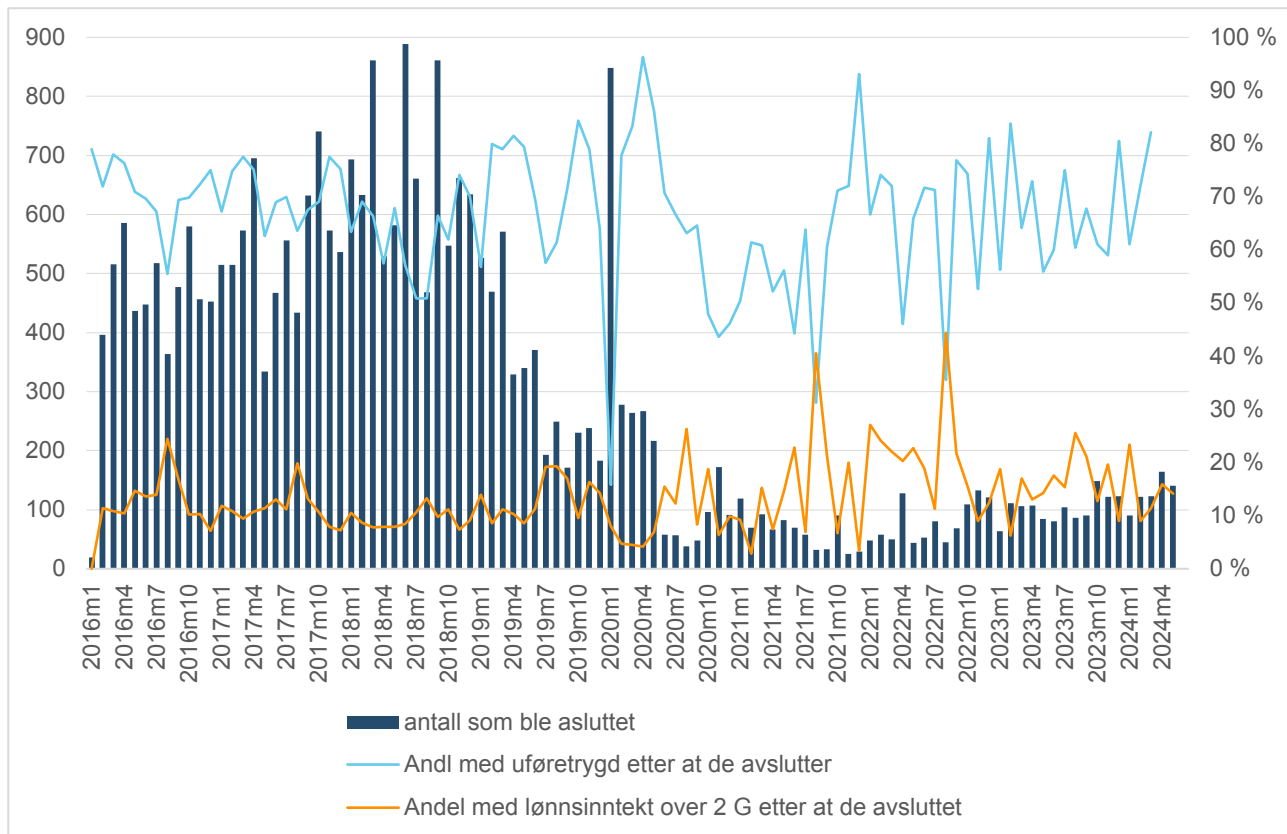
11. De med varighet over 6 år

Figur V11. Antall AAP-mottakerne md varighet over 6 år (venstre akse), og andel av disse som ble avsluttet (høyre akse).

Kilde: Nav

Figur V12. Antall AAP-mottakerne md varighet over 6 år som avslutter (venstre akse), og hvor stor andel av disse som ble avsluttet og mottok uføretrygd etter på, og hvor stor andel som hadde lønnsinntekt over 2 G etter avsluttet AAP (høyre akse).

Kilde: Nav